

APOCARÍHTSI

Muhdú pájtyeíñéhjí Jóáa ájtyumíne

Jetsocríjtó úúballéné tújkeváne

¹ Oo Jóáa Jetsocríjtó íicúve múnáajpi o íjcyaaabe íñe íhyaami o caatúnuube ó úúballé muhdú lléváhréjuco tene pájtyeíñe. Píívyéébéhjáa Jetsocríjtóke néé dibye íicúve múnáadívú teene íbóhówájtsoke. Áanéé óhdivu bóhówájtsoobe naavédú néené pañe níjkyéji múnáajpij tééveri. ² Aane íñe ícyooca o úúballéné muurá ímiáané Píívyéébé ihjyu Jetsocríjtóo óhdivu bóhówájtsoné o ájtyumíne.

³ Aane ihdyu maímijyu teene éévemej. Áhdure maímijyu teene illéébone cáhcujtsómej. Muurá lléváhréjuco téhaami úúballenéhjí pájtyeíñe.

7-hava cahcújtso múnáa íjcyáme éllevu Jóáa cáátunúne

⁴ Aane íñe ó caatúnú ámuha 7-hava elle Áátsiá ííñújiri meíjcyané cahcújtso múnáa éllevu. Aane óvíi Píívyéébe ípíívyema íjcyátuube íjcyaduré íjcyaaabe ámúhake píaabó íbúwajíí ámuha meíjcyaki. Áábé Apííchó 7-nevádú nééne óvíi téhdure ámúhake píaabóhi. ⁵ Téhdure óvíi Jetsocríjtó pañétúejpi dsijívetúu bóhítujkénuube ámúhake píaabó pámeere ííñújiri íjcyané avyéjúté avyéjuube íjcyaaabe. Diibye ímiáábé íjcyaaabe méhdivu ímiáájú bóhówátsohíjcyáhi. Muuráhjáa mítyane meke iwájuúnéllii ityujpácýó waagóoobe téénej tééveri

méimítyú méhdityu iwáágóoki. ⁶ Aabée meke picyóó Cááni Píívyéébé avyéjúejte meíjcyaki. Áhdurée meke pícyoobe llúúvájte meíjcyame dííbyeke meíícúveki. Aabe íhtsútuube ávyéjuube íjcyáábeke ihdyu metsu maávyéjútsohíjcyá pajjyuvaré mújyú níjkéváityúne. Ehdu teéne.

⁷ Ámuúháj, muurá pámeere míamúnaa dííbyekée cáváájcomema maájtyúmií ojtsó pañe tsáábeke. Aane dííbyeke cáhcújtsotúmé íájtyúmíne taáhi. Ehdu pajtyéíñe ímiááne.

⁸ Muurá Píívyéébe nééhií: “Oo panévatúré íhtsútuube tapíívyema o íjcyátuube íjcyadúré o íjcyabe muurá ímichi téhijpi oo páneerée o ípívyéjtsoóbe. Áhdure níjke oo páneere o níjkévátsóííbye.” Ehdu muurá Píívyéébe nééhií.

Críjtoke Jóáa ájtyumíne

⁹ Aane íñe ámuhá nahbe o íjcyabe ámuha meícúbáhrámeídyuré ó ícúbáhrámeíhijcyá téhdure dííbyé avyéjúejpi o íjcyáábe. Áhdure ámuha teene maáábucúdúré ó aabúcu híjcyá Jetsocríjtó oke píáábóneri. Okée muurá waagóomé móóáj píñetú páhbau ‘Páhmoó’ némeítsihvu Píívyéébé ihjyu Jetsocríjtodítyú íjcyane o úwáábohíjcyáné hallútu.

¹⁰ Aabée tétsihyi o íjcyabe Píívyéébé wáábyuta íjcyajcóójí dííbyeke o dúúrúvahíjcyánáa tsaapi táhallú éhnéjcutu kéévánécoba óóma ihjyúvá éhne múúne rojróó mellíjchune íhjyuvádu. ¹¹ Okée neébe:

—Ímichi oo téhijpi páneerée o ípívyéjtsoóbe. Áhdure níjke oo páneere o níjkévátsóííbye.

Ahdícyane páneere ícyooca u ájtyumíne waajácúháámitu u cáátunúne ú wáalloo Áátsiá iĩñújri 7 coomívá Éépetsoo, Ejmíínaa, Péégamoo, Tiatííraa, Tsáádií, Piradéépiíaa, Raoditséaa, éhdú coomívari Íjcyáné cahcújtso múnáa éllevu.

¹² Ehdúu oke dibye néenélii ó révoové múha óoma íhjuváné o wáájacuki. ¹³ Aabée ó ájtyumí 7-ihcyúvá óórótu méénúmeíñé peetéhcyúnéj pñine tsaapi míamúnáajpídyú néébe íjtyúháacyú hallúvú íwajámú íjcyaaabe íjyócunúúbeke. Áábéj pñinétúu óoro mííhé chiúcunú íjpiújívújuco íjcyamííhe. ¹⁴ Áábé níwacóo ávyéta tsítsí obééjá íhjinédu. Áánetúu íhyálluúucú éhne múu cúújuwa péétécunúdu. ¹⁵ Téhdurée íjtyúhaacyu ávyeta ‘rutúrútú’ éhne múúne cúújúwari úwáañewa péétécunúdu. Áánetúu dibye íhjuváné keeváwu téhiñe níwacunúne íhjuvádu. ¹⁶ Aabée ímíánéjcuéhójtširi ejécunú 7-meváké mícúruke. Áánetúu íhjuútu nñitsúwá kéhiúcunú ‘pajtyo’ néewa panéjcuvaré tsúhjívawa. Áábé húmí ámítsaráhcóo nuhba ájchúcunúdu.

¹⁷ Áábekée o ájtyumíne dííbyé lliñévu ó áákityeíñú múu dsíjívédu. Áronáacáa íhyójtší ímíánéjcuéhójtší táhallúvú ipícyóóne oke neébe:

—Díhllityédíñe. Muurá ímichi téhíjpi oo páneeré o ípívyéjtsoóbe. Áhdure níjke oo páneere o níjkévátsóííbye. ¹⁸ Muuráhjáa o dsíjívéebe tsiíñe ó bohíí. Aabe tsáhájucó mújyú o dsíjívéityúne. Aabe míamúnáake cúújúwá pañévu

ó waagóóhi. ¹⁹ Ahdícyane páneere íñe ícyooca tsúuca íjcyánema bóónetu pájtyeíñe u ájtyumíné caatúnú waajácúháámitu. ²⁰ Muurá táimiánéjcuéhójtširi 7-meva mícúruke u ájtyumíné 7-hava cahcújtso múnáá uwáábojte íjcyane nééiyóne. Áánetu 7-ihcyúvá peetéihcyúné u ájtyumíné diitye 7-hava cahcújtso múnáa íjcyane nééiyóne.

2

Éépetsóri íjcyané cahcújtso múnáa éllevu cáátúnúmeíñe

¹ Ahdícyane Éépetsóri íjcyané cahcújtso múnáá uwáábóobe éllevu íllu caatúnu: “7-meva mícúruke ímiánéjcuéhójtširi éjécunúúbé 7-ihcyúvá oórotu méénúmeíñe peetéihcyúnéj pñe úllehíjcyaaabe ámúhake nééhií: ² Ó waajácú muhdú ámuha meíjcyame ímí táwákimyéí meméénuhíjcyané panévare ámuha maábúcnema. Téhdure ó waajácú ímí tehdújuco ámuha meúwáábohíjcyané ímityúmeke. Muurá Píívyéébé uwáábo múnáadi iye díllómeíyómeke ámuha méwaajácuhíjcyá állíu múnáaré ditye íjcyane. ³ Aane ímiáané ó waajácú táwájyuri ámuha meícúbáhrámeíhíjcyané oke íhvéjtsotúme. ⁴ Áronáa íjcyané tsane ímityúné ámúhá hallúri: ¿íveekí tsáhájucó oke ámuha mewájyutú tujkénúu oke ámuha mecáhjútsóijyu mewájyudu? ⁵ Aane meítsáávéne méíhvété ímityúné ámuha meméénuhíjcyánetu. Áane méímibáávyé éíjyúu ámuha meícyahíjcyádu. Muurá ámuha meímíjpyetétúhajchíí ílluréjuco ámúhake o

ihvéjtsoiñé wáájácúratúmeréjuco ámuha meíjcyaki.
 6 Áronáa tehdújuco ámuha metsárillehíjcyané
 nicoraítámú ímityúné méénuhíjcyanéhí téhdure
 idyé o tsáriléne. 7 Aane ihdyu óví ímiáané lléébome
 cáhcujtsó Píívyéébé Apííchó cahcújtso múnáake
 néhíjcyáne. Muurá íínerí táhjátsámeityúmé ímí
 ícyahíjcyámeke nihñéetsihvúré ó ájcuú mújyú
 ditye dsíjívécúoóityúne bóhívu Píívyéébé avyéjuri
 tsaímíyé ditye íjcyaki.”

*Ejmíinari íjcyané cahcújtso múnáa éllevu
 cáátúnúmeíñe*

8 Téhdure Ejmíinari íjcyané cahcújtso múnáa
 uwáábóobe éllevu illu caatúnu: “Ímichi téhíjpi
 páneeréé ípívyéjtssoobe téhdure níjke íjcyaaabe páneere
 níjkévátsóiiibe éhnée dsíjívéebe tsiíñe bóhíbe
 ámúhake néehí: 9 Ó waajácú ídátsó ámuha
 meícúbáhrámeíhíjcyané oke ámuha meúráávyéné
 déjúcotu. Muurá tsaate íllure íállíñe Píívyéébeéjtedi
 díllómeíyómé nehníwu ámúhadítyú ihjyúvahíjcyá
 Naavéneéjtéré íjcyanéllíhíe. Ehdu ídátsó
 ámuha ííñújiri meíjcyáronáa ámúhá avyéjú
 níjkyéjiri íjcyáhi. 10 Ahdícyane mááábímyeídí
 éhnííñevu ámuha meícúbáhrámeíñeri.
 Muurá ámúhadítyú tsaatéke Píívyéébere
 wáájácúllémeke Naavéné cúvéhoojánutsómé ámuha
 meícúbáhrámeíí pahójtsícúj coojíva. Áronáa ihdyu
 ihvéjtsotúmé tsaímíyé oke meúráávyeco ámuha
 medsíjívétsihvújuco ámúhake o avyéjujtsómé
 ámuha meíjcyá mújyú dsíjívéityúmeréjuco. 11 Aane
 ihdyu óví ímiáané lléébome cáhcujtsó Píívyéébé

Apííchó cahcújtso múnáake néhijcyáne. Muurá íínerí táhjátsámeityúme tsá nihñéetsihvúré wágóóóvéityúne.”

Péégamórí íjcyáne cahcújtso múnáa éllevu cáátúnúmeíñe

¹² Téhdure Péégamórí íjcyáne cahcújtso múnáa uwáábóobe éllevu íllu caatúnu: “Níitsúwá ‘pajtyo’ nééwa panéjcuvaré tsúhjívawama íjcyaaabe ámúhake néehí: ¹³ Ó waajácú ámuha muhdú meícyahíjcyáne Naavéné ávyéjúkímyeíñe iñújiri. Árome ímí tehdújuco oke ámuha meúráávyehíjcyáne oke ámuha mecáhcújtsónema. Muuráhjáa táuubállé méenuhíjcyaaabe Atíípake ditye dsíjívétsórónáa tsá oke ámuha meíhvéjtsotúne. ¹⁴ Áronáa íjcyáne tsane ímityúne ámúhá hallúri: Ámúháj pñe íjcyámé tsaate Baraáa uwáábó cáhcujtsóme. Muuráhjáa diibye Baráake úwááboobe íjraéémuke ímityunévú íbúwajtsómé níjcyotájté ñcúvé máchohíjcyáhi. Téhdurée íhdícyámema dómácócatsíhíjcyáme. ¹⁵ Áhdure idyé íjcyámé tsaate ámúháj pñe nicoraitámú uwáábó o tsárilléné cáhcujtsóme. ¹⁶ Aane ímityúne ámuha meméenuhíjcyáne ihdyu meíhvéjtsóne méímibáávye. Muurá ámuha meímibáávyétúhajchíí lléváhréjuco ámúha éllevu o pééiñe ílluréjuco ámúhadi o ícúbáhraki. ¹⁷ Aane ihdyu óvíi ímiáané lléébome cáhcujtsó Píívyéébé Apííchó cahcújtso múnáake néhijcyáne. Muurá íínerí táhjátsámeityúmeke ó ájcuú ímiáájuvu wáájácúratúne majchódú néénevu. Áhdure diityéké ó ájcuú tsítsíj néené neewáyuvu wáájácúratúne

mémé tééutu cáátúvaúvu. Aane apáámyéré teeu újcume waajácuú mumémé íjcyane.”

Tiatíirari íjcyané cahcújtso múnáa éllevu cáátúnúmeíñe

18 Téhdure Tiatíirari íjcyané cahcújtso múnáa uwáábóobe éllevu íllu caatúnu: “Píívyéébé Hajchi cúújuwa péétécunúdu íhyálluúucú néébéj tuháacyú ávyeta ‘rutúrútú’ éhne múúne cúújúwari úwááñewa péétécunúdu néébe ámuhákye néehí: 19 Ó waajácú páneere muhdú ámuha meíjcyame tehdújuco mewájuycatsíhijcyáne, ímí oke ámuha mecáhcujsóne, ímí táwákimyéí ámuha meméénúné déjúcotu ámuha meícúbáhrámeíyóné maáábúcu híjcyáne. Áhdure ó waajácú táwákimyéí ímí tehdújuco ámuha meméénuhíjcyané tujkénúu ámuha meméénuhíjcyané éhnííñevu. 20 Áronáa íjcyané tsane ímityúné ámuhá hallúri: Ámuhájpíne Jetsabéé íjcyalle Píívyéébé ihjúu uubáalle múnááledi díllómeílleke íná ámuha menéétulle táíicúve múnáake íuwáábori állíhíjcyáhi. Muurá nehíjcyalle íhdícyáméhjima ditye dómácójcatsíyóné ímityúné íjcyatúne. Áhdure nehíjcyalle ditye níjcyotájté ícúvé májchoróné ímityúné íjcyatúne. 21 Aane ó téhmehíjcyará dille múhdurá íjcyahíjcyané íhvéjtsóne ímíáálleréjuco íjcyaki. Áronáa tsá dille ímííletú ímíjpyeténe. 22-23 Áanéllíi ó íhvéjtsoo díílleke dille chemerí ávyetá íhnáho ícúbáhrámeíki. Téhdure dííllej tsíímé dsíjiveéhi. Áhdure dííllema ímityúné méénuhíjcyámé ícúbáhráméíí teene íhvéjtsótúhajchíjyuu. Áanetu pámeere cahcújtso

múnaa waajácuú ímiááné míamúnáá íbuúúné íjtsaméí o wáájacúne. Aabe ámuhákye ó ájcuú muhdú ámuha meícyahíjcyáne áhdovu. ²⁴ Áronáa íjcyámé tsaate ámuhadítyú Tiatíírari diille Jetsabéé uwáábó úráávyetúme. Aame tsá wáájacutú álliuré íjcyane Naavénedítyuré tsááne íhtsútúneri idíllone ditye úráávyehíjcyáne. Áyu éhdunéré tééneri ámuháma ó ihjyúváhi. ²⁵ Ahdícyane tsúúca oke ámuha meúraavyémé ímiñéúvú météhmémeícyó tsiíñe o tsááiñéúvújuco. ²⁶ Muurá íínerí táhjátsámeítyúme o ímillédú nihñéétsihvúré ícyahíjcyámeke ó pícyoó íñujííne avyéjajte ditye íjcyaki. ²⁷ Aame míamúnáake íhtsútú táuhbaá éhne múúne núpájkityu méénúmeíñe lliyíhllóné úméhéiyi mewápújuhódu. Ehdu ávyéjuutéimye Llihíyóo oke ávyéjujtsódu. ²⁸ Áámeke ó ájcuú éhne tsítsívé mícúruwa ímíwu ájchúcunúdu néébedívu. ²⁹ Aane ihdyu óvíi ímiááné lléébome cáhcujtsó Píívyéébé Apííchó cahcújtso múnáake néhijcyáne.”

3

Tsáádíyi íjcyáne cahcújtso múnáa éllevu cáátúnúmeíñe

¹ Téhdure Tsáádíyi íjcyáne cahcújtso múnáa uwáábóobe éllevu íllu caatúnu: “Píívyéébé Apííchó 7-nevádú nééne dííbyedi íjcyaaabe 7-meváké mícúruke éjécunúhíjcyaaabe ámuhákye néehíi: Ó waajácú muhdú ámuha meícyahíjcyáne. Muurá ámuha mékévaúcunúhíjcyará Píívyéébeke ámuha meúraávyénetu. Áronáa tsá ámuha ímí

meúráávyetúne. ² Áánéllii téibúwá mejjcyáne métsúúraméí ímí dííbyeke ámuha meúráávyéíyóneri dííbyedítú ámuha memújtátuki. Muurá ó waajácú dibye ímillédú ámuha mejjcyatúne. ³ Méitsáávé éíjyúu ámúhake ditye úwaabóné tsúúca ámuha mecáhcujsóne. Ááne meímíbaávyéne tsiíne ímíñeúvú dííbyeke méuráávyé. Muurá ámuha meímíbaávyétúhajchíí éhne múúne naní múnáajpi wáájácúratúné tsáhdu o tsáábe ámúhake ó tuvááóvaáhi. ⁴ Áronáa ijcyámé tsaate ámúhadítú ímityúné méénutúme. Aame ímiáámé íjcyánéllii óóma íjcyáá tsaímíyé tsítsíj nééné wajyámuunévú iújcámeíñema. ⁵ Ínerí táhjátsámeítúme ehdu íjcyáahi. Ááme mémeháñé tsá o páacyúityú wágóóóvéítúme mémeháñé cáátúváne waajácúháamitu íjcyane. Áámeke ó bóhówájtso Llihíyodívu, téhdure níjkyéji múnáadívu. ⁶ Aane ihdyu óví ímiááné llééboome cáhcujsó Píívyéébé Apííchó cahcújtso múnáake néhijcyáne.”

Piradéépiarí íjcyáne cahcújtso múnáa éllevu cáátúnúmeíñe

⁷ Téhdure Piradéépiarí íjcyáne cahcújtso múnáa uwáábóóbe éllevu íllu caatúnu: “Ímiáábé állíúútuube Dabííúvú avyéjú dííbyedi íjcyabe pááyucúné tsá múha wátájcóityuróne. Áhdure dibye wátajcóné tsá múha pááyúcúityuróne. Aabe ámúhake néehíí: ⁸ Ó waajácú muhdú ámuha meícyahíjcyáne. Muurá dúhcú íbúwá ámuha menéérome ímí táuwaábó méuráávyehíjcyá oke tóónutúmére. Áánéllii ámuha meúwáábóíñe

uwááboju ámuháma o pááyucúné tsá múha wátájcóityúne. ⁹ Áronáa ijcyámé tsaate jodiómú ijcyarómé Naavéné icyánéjcuré úraavyémé illure iállíñe tahñéjtedi díllómeímye. Árome ñícúbáhrámeíñetu ámuhá lliiñévú imíhmóúbáne ámuhákye ávyéjútsoó ámuhákye o wáiyune iwáájácúnema. ¹⁰ Muurá íhnáhóoróné pañe ímí oke ámuha mecáhcújtsónéllii ámuhákye ó téhmeé íññújiri ícúbáhraméi íjcyánetu. ¹¹ Aane lléváhréjucó o tsááiñe. Áánéllii múu muhdú ámuha meícyahíjcyádú tsaímíyé ijcyá ámuhá wáábyutájucó íjcyáneri ámuha mebánñúmeítyuki. ¹² Muurá íñnerí táhjátsámeítyúmeke ó pícyoó Tápiivyéébé duuruvájá apíhajcúnédú néeme ditye íjcyaki. Aame tsá mújyú dílbyedítyú íñnéityúne. Áámedítyú ó caatúnuú dílbye mémema íhcyóomi béhne Jerotsaréé níjkyéjiri íjcyácóomi méme. Áhdure ó caatúnuú béhne tamyémé diityédítyu. ¹³ Aane ihdyu óví ímiáané lléébome cáhcujtsó Píívyéébé Apííchó cahcújtso múnáake néhijcyáne.”

Raoditséari íjcyané cahcújtso múnáa éllevu cáatúnúmeíñe

¹⁴ Téhdure Raoditséari íjcyané cahcújtso múnáa uwáábóobe éllevu íllu caatúnu: “Píívyéébe páneeréé ípívyéjtsoobe íjcyaduré ícyahíjcyabe allíútuube ámuhákye nééhií: ¹⁵ Ó waajácú muhdú ámuha meícyahíjcyáne. Muurá ímí oke ámuha meúráávyéturómé tsá oke meíhvéjtsotúne. Aane ihdyu ó ímíllerá tsaímíyé oke ámuha meúraavyéne. Aane ámuha meímíllétúhajchíí óvíjyacóone.

16 Ehdu múhdurá oke ámuha medáriívénellii ílluréjuco ámúhake o wáágóoiñe. 17 Muurá ámuha ménehíjcyá íhtsutúme ámuha tsaímíyé meíjcyame íinetú mepíhtotúne. Áronáa tsá ámuha mewáájácúmeítyú nucójpítsówu íevejte múúne íjcyadu ámuha meíjcyane. Áhdure tsá ámuha mewáájácúmeítyú hállúvatúme múúne íjcyadu ámuha meíjcyane. 18 Áánéllii oke métáuméi ámúhake o ímíbájcho nucójpítsó nénéhíjtu ámuha mebóhówaúcunújúcótuki. Muurá ámúhake o píáábóneri botsíi ámuha mewáájácúúveé ímiánejcúvú éhne múúne íhyálluúné ímityúme ítyáábótsámeíñe botsíi ímíñeúvú íitedu. Óhdi ímiá uwááboju íjcyane ímíñeúvú mecáhcújtsóne méímíjpyeté éhne múúne óoro cúújúwari chócóóvénetu íñéhní wágóóóvéne boone ííne ímíjyaú tene íjcyadu ámuha meíjcyaki. 19 Muurá o wáájyúmeke ó úwaabó ditye óóma íímíbáávyeki. Áhdícyane ímiááméré meíjcyáne méímibáávyé múhdurá ámuha meícyahíjcyánetu. 20 Ámúhake ó píúvahíjcyá éhne múúne llééhówatu mepíúvadá oke ámuha mecáhcújtsóhajchíi ámúhake o ímíbájcho tsaímíyé menáhbévájcatsíki. 21 Muurá íínerí táhjátsámeítyúme ímí ícyahíjcyámeke ó pícyoó táúniúvú muhdú llihyó oke íúniúvú íavyéjuvu pícyohdu. 22 Aane ihdyu óvíi ímiááne lléébome cáhcujtsó Píívyéébé Apííchó cahcújtsó múnáake néhíjcyáne.” Ehdúu oke neebe Jetsóo.

4

Píívyéébe ávyéjújtsámeíñe

¹ Átsihdyúu idyé ó ájtyumí níjkyéjitu lléehowa pááyúacunúne. Áané pañétúu oke tsiíñe éhnée íhde rojrócó mellíjchúnej kéévádú íhjúvaabe néehíí:

—Cáhawáá taéllevu dicha muhdú pájtyeíñehjívú uke o úújétsoki.

² Áijyúu Píívyéébé Apííchó piáábori ó ájtyumí teene níjkyéjí pañe ávyéjú ijyáwá hallurí tsaapi ácuúacunúúbeke. ³ Áábé ámítsaráhcóo jájpeé, conarínaa, íjcyáne neewáyúúcú ‘rutúrútú’ nééné ámítsaráhcódu. Aanée teewa íjyáwá hallútú tuuhi pajtsícunú imíwu ‘ejmerááda’ némeíñe neewáyú áchaúacunúdu. ⁴ Ááwá úniúúcuríi tsíwahji 24-wava íjcyane idyé ó ájtyumíhi. Áwáhjí halluríi téhduméré 24-meva túkevéjtsojte óóró chahíwáánema íjcyame ácújcatyémé wajyámúúné tsítsíjáhjiúvu. ⁵ Aanée pañétúéwatu rórihcyóné íhnáhó ihjúvává ehne múúne chijchi íhjúvádu. Áánetúu tééwá úmíwari 7-neva peetéháñé 7-nevádú nééne Píívyéébé Apííchó íjcyáne nááve. ⁶ Téhdurée tééwá úmíwari nújpacýódú ‘rauráú’ nééneé. Átsihyíi 4-meva iyámédú néémé hálluúúné panéjcuvatú íjcyame tééwá hallurí panéjcuvári. ⁷ Áámedítýúu tsaapi bájú oohííbyécobádu. Áánetúu tsijpi jééú ocájídyu. Áánetúu tsijpi húmí míamúnáájpi humídu. Ááne tsíjpií méwáájicobádú néébe wálluríjjiúacunúhi. ⁸ Áámedítýúu 6-wava íhñúwaane tsáápiitsádítýú íjcyámé hálluúúné patsíhjívatúre. Aamée ‘dáij’ néétune cójíhájchótá pécójhájchótá nehíjcyáhi:

Panévatúré íhtsútuube Píívyéébe ímiáábé u íjcyaaabe

íjcyaduré ú ijcyá dipíívyema íjcyátuúbe.

⁹ Ehdúu diitye 4-meva íavyéjú ijyáwá hallúrí ácuúcunúúbé mújyú dsíjívéítyúúbeke duurúvahíjcyá téhdújtsomére. ¹⁰ Áhdurée idyé diitye 24-meva túkevjtsojte dílbyé úmíwávú imíhmóubáne dílbyeke duurúváhi. Aamée íchahíwááné dílbyé lliíñévú iwájójcöne nééhií:

¹¹ Píívyéébe múúhá avyéjuube u íjcyaaabe ihdyu téhdújuco panévatúré íhtsútuube u íjcyaaabe u ávyejúúne. Áabeke ihdyu uke muha máávyéjútsohíjcyá páneerée u ímillédú u ípívyéjtsonéhjí dityájpíyé íjcyáabeke.

Ehdúu nehíjcyáme.

5

Obééjáuúdu néébeé

¹ Áhdurée ó ájtyumí diibye íavyéjú ijyáwá hallúrí ácuúcunúúbé panéjcvaré cáátúvaháámí waajácuháámí éjécunúné ímiánéjúcúéhójsiri. Áhaamí 7-neva wáúmíñúmeíháámí ténevádú ejké múha íhdícyame téhaami ipááyútuki. ² Ájyúu níjkyéji múnáajpi íhtsútuube kéévánécoba nééhií:

—¿A íjcyámé tsaate ímiáámé téhaami pááyúciyóme? ³ Tsá muurá tsáápíuba níjkyéjima ííñújri íjcyamedítyú ímiáábé íjcyatú téhaami ipááyúciúne éévéiyóme. Téhdure tsúúcajáa dsíjívemedítyú tsá tsáápíubaré íjcyatúne. ⁴⁻⁵ Ehdúu dibye nééneri o táhíjcyárónáa tsaapi diitye túkevjtsojtédítyú oke nééhií:

—Tahdíñe bóhoj. Muurá íjcyaaabe tsaapi Jodáá dohjíba múnáajpi Dabíiúvúj tsiiménémúhaabe bájú oohíbyédú íhtsútuube íjcyaaabe. Aabe ihdyu óví téhaami paayúcu ímiáábée íjcyane úújétsoóbe.

⁶ Ehdúu oke dibye néérónáa teene ávyéjú ijyáwá úníuri diitye túkevjtsojtémá 4-meva iyámédú nééméj pñe ó ajtyumí obéejáuudú néébe íjyócunúúbeke. Áábekée boohówáné dityée idsíjívétso díbyeke méénunéhji. Áábejtóónée 7-jtoova íjcyáábé hálluúúné téhdunéré 7-uva Píívyéébé Apííchó 7-nevádú nééne páneere íñujívú wállómeíñe náávé íjcyane. ⁷ Aabée diibye obéejáuudú néébe íavyéjú ijyáwá hallúri ácuúcunúúbe éllevu ipyééne ujcú téhaami dííbyé ímiánéjcuéhójtširi íjcyaháami. ⁸ Aabée téhaami újcúúbé lliñévú diitye 24-meva túkevjtsojtémá 4-meva iyámédú nééme míhmóubáhi. Aamée ítyujkévevu íjcyumúbáánema íjcyámedi téhdure óóróihllóne. Áihllóji pañée tsanééré pácuúcu wahpécunú muhdú Píívyéébema dííbyeéjté meihjyuváné dííbyedívú úújetéhíjcyáne nááve. ⁹⁻¹⁰ Aamée dííbyeke idyúúruváné béhju majtsíjyú májtsívaju íllu néehíi:

Apáabyéré ímiáábé u íjcyaaabe ihdyu ú piivyété téhaami u pááyucúne. Úpée muurá múúha wájyuri u ícúbáhrámeíñe ú dsíjívéhi. Aabée dítyujpácýó u wáágóonej tééveri múúhake panévá íñújíñe múnaa páhdúváré íhjúvámema ú ímíbajchó ímí Píívyéébema muha meíjcyaki. Áánemáa múúhake ú

picyóó dííbyé avyéjújete muha meíjcyaki.
Áhdurée múúhake ú picyóó llúúvájte muha
meíjcyame dííbyeke meíícúveki. Aame muha
meíjcyaa ávyéjújte ííñújiri.

Ehdúu nééju májtsiváme.

¹¹⁻¹² Áámekée o íítehíjcyánáa ávyétá mityámé
níjkyéji múnaa eevératu íjcyame téhdure kéévánécoba
íllu nééju májtsiváhi:

Obéejáuúdu néébee ícúbáhrámeííbyé ihdyu
tehdújuco panévatúré íhtsútuube íjcyabe
pane wáájacúne. Áhdure tehdújuco
díbye ávyéjúúne. Áábeke ihdyu metsu
maávyéjújtso dúúrúvamére.

Ehdúu nééju májtsiváme.

¹³ Téhdurée idyé ó lleebó páábé ihdéejpi níjkyéjiri,
ííñújiri, ííñújí pañe, nújpácýó pañe, íjcyame íllu
nééju májtsiváne:

Eene ávyéjú iyyáwá hallúrí ácuúcunúúbee,
obéejáuúdu néébee, íjcyamútsí panévatúré
íhtsútujtéstí íjcyámútsikye ihdyu tehdújuco
metsu maávyéjújtso dúúrúvaméré múijyú
níjkéváityúne.

¹⁴ Ehdúu nééju ditye májtsiváné boone diitye 4-
meva iyámédú nééme nééhií:

—Ehdu teene tehdújuco. Áánetúu diitye
túkevétsojte imíhómóúbáne diityétsikye duurúváhi.

6

Waajácuháami páyuuvéne

¹ Átsihdyúu o íiténáa tsúúca diibye Obééjáuúdu néébe teene waajácúháámí éjketa tujkénúene idyóváajcároné paayúcúhi. Áanáacáa ó lleebó chijchi múu íhjuvádú oke tsaapi diitye 4-meva iyámédú néémedítýú nééené:

—Éje, cáhawáá dihtécunuj. ² Ahdújucóo o íitécunúné dibye pááyúcúháámí pañe tsítsíibeúvú íjú hallúrí tsaapi tubóowama íjcyáábeke. Aabée íhtsútuube méénujcatsityu íjcyáábeke cháhiwávú ditye ávohjácoobe péé méénujcatsivu tsijtyeke ityáhjaki.

³ Áané hallúvúéháámí éjketáa idyóváajcároné dibye pááyúcúnáa idyé oke tsijpi diitye 4-meva iyámédú néémedítýú nééhií:

—Éje, cáhawáá dihtécunuj. ⁴ Ahdújucóo o íitécunúné téhaamí pañe tsijpi #ju tújpaábyeúvú néébeke. Áábé hallúrí íjcyáábeke néemeíñé dibye páameere ííñújiri míamúnaa íjcyámeke ityútávajtso ditye illíhyánújcatsíki. Áábedíi ávyétá íhtsútú nééené cávaájco.

⁵ Áané hallúvúéháámí éjketáa idyóváajcároné dibye pááyúcúnáa idyé diitye 4-meva iyámédú néémedítýú tsijpi oke nééhií:

—Éje, cáhawáá dihtécunuj. Ahdújucóo o íitécunúné téhaamí pañe tsijpi #ju cúúvéébeúvú néébé hallúrí íjcyaaabe eevéjí éjécunúúbeke.

⁶ Áanáacáa ó lleebó diitye 4-meva iyámédú nééméj piínétú tsaate nééené:

—Ícyooca tsájcoojí wákimyéi hallúvú tsáne áámuréjuco trígo újcúmeíñe. Áánetu tsebáadá

3 áámuréjucó újcúmeíñe. Áánéllii tsáhájucó múu íjyácunújúcootú bíínójpácyoma dúúrúbajpácyó újcúíyóneri.

7 Ááné hallúvúéháámí éjketáa idyóváajcáróne dibye pááyúcúnáa idyé diitye 4-meva iyámédú néemedityú nihñéejpíyé oke néehí:

—Éje, cáhawáa dihtécunuj. 8 Ahdújucóo o íhtécunúné téhaamí pañe tsijpi ñju lljcyáábeúvú néebé hallurí Dsijívé imyémé íjcyáábeke. Áábe déjutúu tsijpi tsáábe mémé ícúbáhraméi. Áámútsikyée némeíñe tsahdúnéécuéllé míamúnaa íñújiri íjcyámeke dityétsí idsíjívétso méénujcatsii, ájyabaa, chemee, íjcyáneri. Áhdurée diityétsikye némeíñe iyámedi diityéké dityétsí idsíjívétso téhdure tsahdúnéécuélle.

9 Ááné hallúvúéháámí éjketáa idyóváajcáróne dibye pááyúcúháámí pañe idyé ó ájtyumí Píívyéébé ñcúvé waijí lliñe díbyé ihjyúu íhvéjtsotúmé ímí úwáábohíjcyané hallútú ditye dsíjívétsóméhjike. 10-11 Áámé wajyámúúnée tsítsijáhjí íjcyame wáníjcyámeí kéévánécoba ílluú:

—Ávyéjuube Píívyéébe ímiáábé u íjcyabe muhdú u néhdújucó u méénúúbeke uke muha menéé ¿mújyú íñújiri íjcyame míamúnaa múúhakyée dsíjívétsómeke téené hallútú u ícúbáhraíñe? Áánélliihyée diityéké némeíñe diityékée idsíjívetsódú téhdure íñahbémú Críjtó ñcúve múnáake dityéi dsíjívetsóné ditye ityéhmeki.

12 Áané hallúvúéháámí éjketáa idyóváajcároné dibye pááyúcúháámí pañe ó ájtyumí ávyétá ihnáhó ííñují váúmeíñe tujkéveri cóójíejpi nuhba cúúvenúné ávyeta kímóóvé wajyámuj cúúvédu. Áánetúu péjcóejpi tújpacyóduréjucu íjcyane.

13 Áánáacáa míicuru dojcó ííñujívú éhne múúne higyéeráhe néévá tsíjpáné kiiyyébari dójcodu.

14 Áíjyúu caame íévehóówá pevetsíiyéjucu éhne múúne waajácuháámí mepívíyoácódu. Áhdurée cáme wájúnema móóáj piine íjcyáhbaújí íine tsiéllévuréjucu.

15 Áíjyúu pámeere míamúnaa ííñújiri íjcyame ávyéjutee, ehnéva múnaa, tsíjtyé hójtsí pañe íjcyamee, tsíjtyé hójtsí pañe íjcyatúmee, éhdume páátánúmeí néwáyúcobáné raahóvú wáhyejúné pañévu. 16 Aamée teene néwáyúcobáneke, cáme wájúneke, nééhií:

—Múúhá hallúvú méuhnóbá íavyéjú iyyáwá hallurí ácuúcunúúbé múúhake íajtyúmítuki, áhdure Obééjáuudú néébe múúhadi ícúbáhráiyóné íhdétu. 17 Muurá tsúúca múúhadívú ícúbáhraméí wajtsí múha áábúcuíturóne. Ehdúu néeme téhaamí pañe o ííte me.

7

Ijraémudtyú tsaate Píívyéébeéjte

1 Átsihdyúu idyé tsiíñe naavédú néené pañe ó ájtyumí 4-meva níjkyéji múnaa ííñújiri patsíhjívárí íjyócuícatyémeke. Téhmehíjcyámée ííñují, móañee, bájunee, íjcyane kíjyeba ivááútuki. Áámekée némeíñe ííñújima nújpacyo ditye ityútávájtsoki.

² Áronáacáa tsijpi diityédítýú nuhba tsáhícyánéjcutu Píivýéébe mémé cáátúnúmeíñema tsáábe néé kéévánécoba: ³—Métútávájtsodíñéi íñujji, móañee, bájunee, Íjcyane Píivýéébé ñicúve múnáá úmicóónetu dííbye mémé mepícyóótúné hajchóta.

⁴⁻⁸ Aanée oke tsaate néé 12 dohjíba múnáa ijraéémú Íjcyámedítýú 144,000-mevá úmicóónetu teene Píivýéébe mémé tsúuca pícyámeíñe: Jodáá dohjíbatu 12,000-mevaa, Robéé dohjíbatu 12,000-mevaa, Gáá dohjíbatu 12,000-mevaa, Atsée dohjíbatu 12,000-mevaa, Netaríí dohjíbatu 12,000-mevaa, Manatsée dohjíbatu 12,000-mevaa, Tsimeóó dohjíbatu 12,000-mevaa, Revíí dohjíbatu 12,000-mevaa, Itsacáá dohjíbatu 12,000-mevaa, Tsaboróó dohjíbatu 12,000-mevaa, Jotsée dohjíbatu 12,000-mevaa, Bejamíí dohjíbatu 12,000-mevaa, ehdu.

Tsítsíjáhjima Íjcyame

⁹⁻¹⁰ Átsihdyúu idyé ó ájtyumí tétsihyi diibye íavyéjú ijyáwá hallúrí ácuúcunúúbee, Obééjáuúdu néébeé, Íjcyámútsí úmíwari ávyétá mityané míamúnáa eeveratu panévá íñujjine múnáa Íjcyame páhduvaré íhjúvámeke. Áámé wajyámúnéé tsítsíjáhjíúvú nééme wájyuhóónema Íjcyame kéévánécoba nééhií:

Muurá pajtyéteju tsáá íavyéjú ijyáwá hallúrí ácuúcunúúbee, Obééjáuúdu néébeé, Íjcyámútsidítýu.

¹¹⁻¹² Téhdurée idyé tétsihyi diitye túkevétsojtémá 4-meva iyámédú nééméj pñe pámeere níjkyéji múnáa

Íjcyame imíhmóúbáne Píívyéébeke dúúruvámé
nééhií:

Tehdújuco ihdyu Mépiivyéébé múijyú
níjkéváítyuube panévatúré íhtsútuube
ávyéjuube Íjcyaaabe pane wáájacúne. Áábeke
ihdyu metsu maávyéjútso dúúrúvamére.
Ehdu teéne.

Ehdúu nééme níjkyéji múnaa.

¹³ Áánáacáa tsaapi túkevjtsojtdítýú oke nééhií:

—¿Aca aatye eene tsítsíáhjíma Íjcyámeke ú
waajácú kiátú ditye tsááneé? ¹⁴ Áánéllihyée o
nééhií:

—Tsáha, Ávyéjuúbej, u ihdyu ú waajácú diityéke.

Áánéllihyée oke neébe:

—Íjtyée imíbaavyé Obééjáuúdu néébé tujpácýó
wágóóóvénej tééveri. Aamée ávyétá ihnáhó
nééné ícúbáhraméí ííñújiri Íjcyánetu pajtyéhi.

¹⁵ Áánélli ícyooca Píívyéébema Íjcyame dílbyeke
íícúvehÍjcyámeke ííne imíjyaú pícyoóbe. ¹⁶ Aame
tsáhájucó múijyú ájyabáávatéityúne. Téhdure
tsáhájucó ditye ádópívyenúityúne. Tsáhájucó múijyú

nuhba diityéké áñúityúne. ¹⁷ Muurá ávyéjú ijyáwá
úníuri Íjcyaaabe diityé tehmeébé Obééjáuúdu néébe
tsaímíyé diityéké túkévejtsómé ííne imíjyaú ijcyáhi.
Áámedítýú Píívyéébe kímóóve wáágoómé tsá íínerí
kímoovéjúcootúne. Ehdúu oke túkevjtsojtdítýú
tsaapi néé naavédú nééne o ííténé pañe.

8

Nihñéeháámíré waajácúháámí páyuuvéne

1 Áijyúu idyé nihñééháámí éjketaré idyóváajcáróne diibye Obéjájwuúdú néébe pááyúcúháámí pañe ó ité níjkyeji dáilhañéréjuco íjcyane wahájchotáwu. 2 Áánáacáa ó ájtyumí 7-meva níjkyéji múnaa ítyujkévevu rojrócóónema íjcyame Píivyéébé úmíwari íjcyámeke. 3 Áánetúu tsaapi dííbyé ñcúvé wáíjí úniúvú íjyócuuvévá dííbyeéjté dííbyema íhjúvahiíjcyáne náávé mítyane pácúúcu óoróíhlló pañe íjcyánema teene icyóvájtsóneri dííbyeke ññcúveki. 4 Aanée teene pácúúcu díbye cóvájtsóne ójtsó úújeté Píivyéébedívu. 5 Átsihdyúu dííbyeke ññcúvéíjitu teene lííyíhlló pañévú cújúwayúúhá iújcune díbye ííñújí hallúvú wááónemáyé apííchówu chíjchímuba ‘roríhrórí’ dóvájavéhi.

Rojrócóóné lííjchúmeíñe

6 Áánáacáa diitye 7-meva níjkyéji múnaa tsúuca ímíbájkímeyé írojrócóóné illíjchuki.

7 Aanée tujkénú tsaapi írojrócó lííjchúné tujkéveri cújúwama tújpacyo úmeváné páwahji nééne dójcóneri tsahtúnéécuéllé ííñuji áiivyé bájúnemájucu.

8 Ááné boonétúu idyé tsijpi írojrócó lííjchúné tujkéveri caméhbáúcobádú nééne péétécunúné móóá pañévú áákityéné nújpacyo tsahtúnéécuéllé píívyetétsó tújpacyóvuréjuco.

9 Ááneríi tsahtúnéécuéllé téjpacyó pañe íjcyame dsíjivéhi. Áhdurée tsahtúnéécuéllé téjpacyórí úllénéj cújúwamííne wágóoovéhi.

10-11 Áané boonétúu idyé tsijpi írojróó llíjchúné tujkéveri níjkyéj̄itu ‘Paapáwa’ némeíñé m̄ícúruwácoba áákityé péétécunúúbére páneere téhíñé pañévu. Áanerii tsahtúnéécuéllé nújpacyo páapañújpácyo mítyame míamúnaa iádóne ds̄íjivéhi.

12 Áané boonétúu idyé tsijpi írojróó llíjchúné tujkéveri nuhba cóójíejpii, péjcoejpii, m̄ícúruu, íjcyame tsahtúnéécuéllé áabatémé tsá ímí ájchújúcootúne.

13 Áijyúu méwaaǵidú néébe iévéhóówari wáhpeebe kéévánécoba néehíi:

—ǵMáidáátsoju ihdyu ííñúǵí hallúrí íjcyané míamúnáake tene pájtyeíñé nihñéejtéré 3-meva níjkyéǵi múnaa írojróóóné llíjchúcoóca!

9

1 Ároné illúhwuúréé tsúúca tsijpi írojróó llíjchúné tujkéveri m̄ícúruwa níjkyéj̄itu ííñúǵívú áákityé wáhyéǵcoba ávyéta pañé néheǵú watáǵcó ipááyúcuki. ² Aabée téheǵcoba pááyúcúnetu mítyane ojtso ijchívyé éhne múúne wáǵcyoha péétene ójtsodu. Aanée cóójíejpii núhbake wátajcó cúúvéncóbaúvuréǵuco. ³ Aanée teene ojtso pañétú tséreemu cájtume tsújaavé páneere ííñúǵiri óóvimu núúodu míamúnáake íñúúoki. ⁴⁻⁵ Áámekée némeíñé apáámyekéré Píivyeébe mémé íúmicóónetu íjcyátúmeke ditye ícúbáhra 5 nuhbává hajchótá diityéké ds̄íjivétsotúmére. Téhdurée diityéké némeíñé ííñúǵiri páneere úmehéénema bajtsóháñé íjcyane ditye ícúbáhrátuki.

⁶ Ehdu tene pájtyécooca míamúnaa idsíjívéiyóneri íjyácunúrómé tsá dsíjívéityúne.

⁷ Aamée diitye tséreemu panéjuco míamúnáá humínédú ihyúmíne néeme óoró chahíwaanédú néénema íjcyame tsúúca íjcyátsíivyé éhne múúne méénujcátsíllii íjyumú íjcyátsíivyédu.

⁸ Áámé níwacóóné walléemú níwacóóné hajchónéhjí íjcyámé ihwájíiné bájú oohíbyécóbá ihwájíinedu.

⁹ Ááméj píujííneé úwáñé miihónédú néénevu wátájcámeímyé wáhpene ihjyúvá apííchówu éhne múúne méénujcátsívu íjchíemííne íjyumú líicyuhcóné íhjuváu.

¹⁰ Áámé nuówáánéé óóvímú nuówaanédú téeneri ditye míamúnáake tsáhojtsí nuhbává hajchótá ícúbáhraíñe. ¹¹ Áámé avyéjuubée íjcyabe téhdure wáhyéjúcoba ávyéta pañé néhejú avyéjuube íjcyáabe mémé heberéómú ihjyúrí Abadóo. Áánetúu gríéégómú ihjyúrí Aporíó ‘tútavájtso múnáajpi’ nééiyóne.

¹² Ehdúu ó ájtyumí téhaamí pañe ícúbáhraméi pájtyene. Áronáacáa némeíñé tsiíñéi míñéécú íjcyane.

¹³⁻¹⁴ Átsihdyúu idyé tsiíñe téhaamí pañe tsijpi diitye níjkyéji múnáadítyú írojrocó líjchúné tujkéveri Píívyéébé ícúvé wáíji óorótu méénúmeíjji hallúrí ócájij toónédú néénéj pñnétú tsaapi dílbyeke nééhií:

—Tsíñaácó aatye 4-meva naavémuke eene Eoparáátej téehí únútu dóhjívámeke. ¹⁵ Ahdújucóo díbye tsíñaácómé tsahtúnéécuéllé míamúnáake dsíjívetsóné ímichíi ihdyu téijyú wáabyutájucu

pícyámeímye. ¹⁶ Ájyúu némeíñé diityé tsodáhómú ñjúmudi úlleme 200 millóóné íjcyane.

¹⁷ Ááméj píujjinetúu ímyéenujcatsí mñhóné chíajcatyé páhduváre némiñhóji tújpámñhójiúvuu, llíjcyámñhójiúvuu, ajtyúvámñhójiúvuu, íjcyane.

¹⁸ Áánetúu diityé ñjúmú níwaúúné bájú oohímyé níwaúúnédú néémé ihjyúháñetu cúújuwaa, ojtsoo, atsóóperee, íjcyane íchívyéneri tsiññe mítyane míamúnáa dsíjívé tsañdúnéécuelle. ¹⁹ Muhdú íhjáa íhjúháñema íbówaañe íñimyé mú níwaúúnédú nééneri míamúnáake llihyánuhíjcyáme.

²⁰ Áronáacáa dsíjívétumé tsá ímityúné imyéenuhíjcyané íhvéjtsotúne. Tsáháa ditye naavémuke icyáánívahíjcyané íhvéjtsotúne. Áhdurée tsá ditye íhvéjtsotú íbóhíúbamáyé íjcyátúmeke óórotu, úwááñéwatu, nééwáyutu, úméhetu, méénúmeímyéhjike icyáánívahíjcyane. ²¹ Áhdurée tsá ditye íhvéjtsotú idsíjívétsócatsíhijcyáne, iwáábyénúcatsíhijcyáne, íhdícyámema idyómácócatsíhijcyáne, íñánícyatsíhijcyáne. Ehdúu ó ájtyumí téhaamí pañe.

10

Níjkyéji múnáajpi waajácúháámima íjcyane

¹ Átsihdyúu idyé tsiññe naavédú nééné pañe ó ájtyumí tsijpi íh̄tsútuube níjkyéji múnáajpi íhyallútú tuuhi cápátsiúcunúúbé ojtsó pañe cáámetu nítyéébeke. Áábe h̄mñí ajchúcunú cóójíejpi nuhba ajchúcunúdu. Áánetúu íjcyúbaacu peetécutú cúújuwa péetécutúdu. ² Aabée waajácúháámíwu

wájihtúncunúháámí éjécunúúbé ímiánéjécúejtúhá túvaúcunú móóatu. Áánétúu náníñéjécúejtúhá túvaúcunúúbé ííñújitu. ³ Aabée éhne múúne bajú oohíbyécoba íhjuvádú ávyétá íhnáho íhjuváne tujkéveri 7-meva chíjchimu íhjuvá ávyétá íhnáho. ⁴ Aanée ditye muhdú nééne o cáátúnúíyónáa tsaapi oke cáámetu nééhií:

—Caatúnudí ditye íhjuváne. Téhdure muuca dúúbállédí teéne.

⁵ Áané boonétúu diibye níjkyéji múnáajpi eenée móóama ííñújitu tárívájaúcunúúbé ímiánéjécúehójtí cáámevu íhbúcúhi. ⁶ Áánemáa mújyú dsíjívéityuube páneere íévéhóówari íjcyánéhjima ííñuji, nújpacyo, múhdúné tsíeméné íjcyanéjji ípívyéjtsóóbe mémeri neébe:

—Ímiáané tsúúca páneere níjkévaíñe éévé úújetéhi. ⁷ Muurá 7-meva níjkyéji múnáa íjcyámedityú nihñéjpiyé írojrócó líjchúcúcooca páneere ílluréjuco níjkévaíñe Píívyéébé múha wáájácutúné íhjuú uubálla múnáake néhdújuco. Ehdúu oke neebe níjkyéji múnáajpi eenée móóama ííñújitu tárívájaúcunúúbe.

⁸ Áánétúu cáámetu óóma íhjuvaabe tsiíñe oke nééhií:

—Aadi níjkyéji múnáajpi eene móóama ííñújitu tárívájaúcunúúbedityú éhaami waajácúháámíwu duúcu. ⁹ Ahdújucóo o pééne o táúmeíñe téhaamíwu dííbyeke. Áánélliihyée oke neébe:

—Áju, májcho téhaámi. Muurá u májchone iimúwu néérone díhbáú pañévú páápáñuúhi.

¹⁰ Ahdújucóo o újcúháámíwu o májchone ímiáané iimúwu néérone táhbáú pañévú páápañúhi.

¹¹ Átsihvúu oke neébe:

—Íjcyánéi díhyallúrí tsiiñe pámeere míamúnáake u úúbáalleíñé ñná diityéké pájtyeíñé panévá iñújíñe múnaa páhduvaré íhjuvámeke pámeere íavyéjurtémájucó.

11

Mítyétsi uubáalle múnáajtétsi

¹ Ehdúu oke iñéené boonétu eevéivu oke iájcuñe neébe:

—Íiyyi dehvété Píivyéébé duurúvájama dííbyé ñcúvé waiji. Áhdure ú éévéé múhdúmevá tééjari dííbyeke dúúrúvahíjcyámeke. ² Áánetu ihdyu tééjá llahájtí tsúuca tsííñé iñújí múnáá hójtsí pañe íjcyane tsá u éévetyúne. Muurá 42 nuhbává tétsii Píivyéébé cóómiyi íjcyame técoomi tútávajtsoóhi. ³ Áijyu ó wáalloo mítyétsi kímóóvé wajyámuma íjcyamútsí táuubáalle méénúímútsikye dityétsí tamyémeri 1,260 coojívá hajchótá iúúbáalle ñná pájtyeíñe. Ehdúu oke neebe cáámetu óóma íhjuvaábe.

⁴ Aane diityétsí íjcyane nééiyóné eene páné iñújí avyéjuubéré Píivyéébe íjcyáábé úmíwari orívohéécuma miñéécú peete íjcyane. ⁵ Áámútsikye múnáájt sórómeke dsíjívétsóimútsí cúújuwa diityé hallúvú írípiácóneri. ⁶ Ehdu ñná pájtyeíñé iúúbáalléné hajchótá nééimútsí tene iállétuki. Téhdure nújpacyo tújpacývuréjuco dityétsí

píivyetétsoíñé íññújiri íjcyámeke páhduváre nééne chémeháñeri ichémétsoki.

7 Áronáa teene iúúbállehíjcyané dityétsí níjkévacooca iyáábécobádú néébe teene wáhyéjúcóbá déjúcotu íjchíivyebe diityétsima imyéénújcatsímútsikye dsíjívétsoóhi. 8 Áámútsí itémehóócú dómájcóratúné ícyahíjcyaa íhtsútu cóómí Máavyéjuubée wátyétyécúmeícyóómí uulléjjtónéj pñne técoomíyé Tsodóóma, Ejihto, némeícóómí pañe. 9 Áhóócuúvuke pápihchúúj coojíváj pñnévújuco panévá íññúíne múnaa íitehíjcyáhóócuke tsá múha ímíllétyú tsaate cúúune. 10 Aame ávyeta téeneri íimíjyúúvéne iwáñehjíváténé pañe tsíeménehjívú bohbanújcátsíhi. Ehdu ímíjyúúveímyé íjyévéhreváa dityétsí diityéké Píivyéébé ihjyu iúwáábóneri pátsáricyohíjcyánéllíihye.

11 Áronáa téhdune 3 coojíváj pñnévú Píivyéébe tsiíne diityétsikye bóhíitsómútsikye íajtyúmíne míamúnaa ávyetá ihnáhó íllítyeéhi. 12 Áámútsikye tsaapi cáámetu kéévánécoba neéhi:

—Métsa íllevu. Ahdújuco diityétsí pééíne cáámevu ojtsó pañévú ímunáa diityétsikye íténáaaca. 13 Áijyu ávyetá ihnáhó íññuji vááúmeíñeri técoomítyú tsátsii jááhañe cáhvyábáneri 7,000-meva míamúnaa dsíjíveéhi. Ááneri cóejte ávyetá ihnáhó íllítyéne Píivyéébe níjkyéjiri íjcyáábeke ávyéjútsoóhi.

14 Ehdu míjyúcújuco ícúbáhraméí pájtyeíñe. Áronáa íjcyanéi tsiíne ícúíye téené boonétú pájtyeíñe.

Nihñéepiyé írojróó lljchune

15 Aanée nihñéepiyé níjkyéji múnáajpi írojróó lljchúné tujkéveri cáámetu tsaate kéévánécoba nééhií:

Naavéné avyéjú ííñújiri íjcyaróné
Mépiivyééberéjuco cáávacúné iiyéjuco
Crijtoma íavyéjuutéki. Ááberéjuco tééjí
avyéjuube íjcyaiñé mújyú níjkéváityúne.

16-18 Áánáacáa 24-meva túkevjtsojte Píivyéébé úmíwari íavyéjú iyyáwááné hallúrí ácújcatyémé dííbyé lliñéví ímíhmóúbáne dííbyeke dúúruvámé nééhií:

Tehdújuco Ávyéjuube Píivyéébe íhtsútuube íjcyaduré u ícyahíjcyaaabe dííhñáhari u ávyéjuuténe. Aabe ííñújiri íjcyané míámúnaa úhdivu cááyóbahíjcyámeke u ícúbáhraíñe éévé úújetéhi. Áhdure tsúúca dsíjivéjúcóórómema muhdúhjáa ditye ícyahíjcyané u ímíbájchóíñe éévé úújetéhi. Aabe dííicúve múnaa íhtsútujtémáyé ídáátsojte uke íavyejúúlléne ímí díwákimyéí méénuhíjcyámeke tééne áhdovu ú ájcuúhi. Áánetu íllure ííñújiri míámúnáake tútávátsohíjcyámedi ú ícúbáhraáhi.

19 Ehdúu Píivyéébeke ditye dúúrúvánáa níjkyéjiri íjcyaja dííbyé duurúvaja páyúcúúvéne pañe ó ájtyumí dííbyé pityájcoju téhbá pañe íjcyané cajóónaba. Áánáacáa chíjchímuba dówáaavéné ávyeta ‘roríhróri’ néénáa ííñuji vááúmeíhi. Áhdurée mítyane nújpácyowááné dojcóhi.

12

Wálleemútsí apíchó nééné iyáábema

1-2 Áané boonétúu idyé tsiíne muhdú tene pájtyeííne uubállé ó ájtyumíhi: Tsáápillée ééválle iévéhoováúvú óhdivu bóhówaavé cóójíejpi núhba ájchúdú íwajyámú néelleé. Aallée péjcoejpi núhbá hallúrí íjyócunúllé chahíwá 12-meva mícúru. Aallée ihjyúcunúhijcyá íavyéneri. ³ Áánáacáa idyé apíichówu níhbácobádú néébe tújpáábyécoba bóhówaavéhi. Áábé níwaúúnée 7-uva íjcyánetu íchahíwááné ávójcatyéhi. Áánétúu íjtyóóne 10-jtoova. ⁴ Aabée íbówari tsahdúnéécuéllé mícúruke wájojco ííñújí hallúvu. Átsihdyúu íjyócúúvetéébé diille eenée itsíímáváiñeri íjcyállé úniúvú dille tsíímávátsike idyóókií. ⁵ Áánáacáa tsúuca tsíímáválle wájpíwúuke páné íñújíne avyéjuube íhtsútuube íjcyáííbyeke. Áábekée Píívyéébe íavyéjuvu ujcú díbye dííbyemáyéjucó íjcyaki. ⁶ Áané boonée tsiiju úmívá ínéubará píívyétúné ííñújívu tsátsii Píívyéébe dííllema íhdénútsihvu. Átsihyíi íjcyáalleke dííbyere tehme 1,260 coojívá hajchóta.

⁷ Áané boonée níjkyéjiri níjkyéji múnáá avyéjuube Migyééré ihyájkímuma dííbye apíichówu níhbácobádú néébe téhdure ihyájkímuma íjcyáábema méénújcatsíhi. ⁸⁻⁹ Aabée Migyééré dííbyeke ityáhjáne waagóó tétsihdyu ííñújí hallúvú pámeere ihyájkímumájucó éhnéhjáa éjjuúvú ííñimyédi míamúnáake tútávátsohíjcyaaabe Naavéneke.

10 Áané boonétúu tsaapi níjkyéjitu kéévánécoba néehíí:

—Tsúúca Píívyéébe íhtsútuube íjcyaa-be íavyéjúejtéké pájtyetésóíñe éévé úújetéhi. Muuráhjáa Ílli Críjtoke pícyoobe téené avyéjuube díbye íjcyaki. Aane tsúúca dííbyeke dííbyé cahcújtso múnáa hallúvú pájyuvaré cójáhajchótá pécohajchótá álliúúnuhíjcyaa-be wágóoovéjucóó níjkyéjitu.

11 Diibyée tsúúca táhjátsámeí Obééjáuúdu néébé tujpácyó wágóóóvéneri. Aanée diibye Obééjáuúdu néébé uwaáboju cáhcujtsómé téhdure tsúúca dííbyeke tahjáhi. Áánélliihyée tsá ditye íllityétú idsíjívéíñeri.

12 Ahdícyané méimíjyúú pámeere níjkyéjiri íjcyame. Áánetu ihdyu máidáatsoju tene pájtyeíñe ííñújiri íjcyámeke. Muurá tsúúca Naavéné wahájchotáréjuco íúmiwa íjcyane iwáájácúne ávyetá íhnáhó icyáyobáávaténe nihñéréjucó míamúnáadi ícúbáhraíñe.

Ehdúu tsaapi kéévánécoba néé níjkyéjitu.

13 Aabée diibye níhbácobádú néébe tsúúca ííñujívú iwágóóóveíñe iwáájácúne imíllerá eenée wájpíwúuke tsíímáválleke idsíjívetsóne.

14 Áronáacáa Píívyéébere nééjuri méwáájí núwácobácúdú nééne díílle dítyú íjcyáneri wááménelle ípyée íicyahíjcyáhullévú íñnéubará píívyétúné ííñújivu tsiíñe ííñimyédiyéjuco díbye díílleke ipátsáríjcyótuki. Aallée 3 pijcyábáj píínévú téhulle íjcyálleke dííbyere Píívyéébe téhmehíjcyáhi.

15 Áánélliihyée idyé diibye níhbácobádú néébe dííbyere ííñimye íjcyaa-be íllímútuwjácó nújpacyo páneere icyáájávétsóneri

díílleke imájcanútsóroki. ¹⁶ Áronáacáa ííñuji wácaavéné nújpacyo adúcúhi. ¹⁷⁻¹⁸ Áánetúu awáá éhniíñevu díílledivú icyáyobáávaténe díílle hájkímumáyéjuco díbye méénújcatsíñé Jetsocríjtó uwááboju tsaímíyé úraavyémé Píívyéébé taúhbaju néhdújuco ícyahíjcyámema.

13

Ápíchó néené iyáábemútsícyobácu

¹ Átsihdyúu móóá úniúvú díbye íjyócuúveténáa téémó pañétú apííchówu néené iyáábécoba íjchívyéhi. Áábé níwaúúnée 7-uva íjcyáúhjitú nehniúwu Píívyéébedítúú íhjuváné caatúváhi. Áánetúu íjtyóóne 10-jtoova íjcyánetu íchahíwááne. ² Aabée báju oohíbyécobádú néébéj tuhááñé báju ííjúj tuhááñédú néébé íhju apííchówu. Áábekée diibye níhbácobádú néébe picyóó ávyéjuube díbye íjcyaki. ³ Áábé níwaúúnetúu tsau tsaate cáváájcou dsíjivérou tsiíñe bóhíneri panévá íñújííne múnaa mítyane iúllévénúne dííbyeke ávyéjujtsóhi. ⁴ Áhdurée diibye níhbácobádú néébeke ávyéjujtsómé díbye iyáábécóbake ávyéjuutétsónéllííhye. Áánemáa diibye iyáábécóbádítúú néémeé:

—¿Aca íhya íjcyabe tsaapi áádidívú úújetéébe? Tsáháubá muurá múha íjcyatú dííbyeke táhjáiyo me.

⁵⁻⁷ Áábekée diibye níhbácobádú néébe picyóó díbye ííñújí ávyéjuube íjcyá 42 nuhbává hajchóta. Áánemáa táúhbaabe díbye ímityúné Píívyéébedítúú ííhjuvaki. Áhdújucoó ávyéta néhni díbye íhjuváné dííbyedítúu, dííbyé duurúvátuu, níjkyéjiri

Íjcyámédítuu, Íjcyane. Áánemáa dílbyeéjtema imyéénújcatsímeke táhjaábe. Áábé hójtsí pañée pámeere páné íñújíne múnaa páhduvaré ihjyuváme. ⁸ Aamée pámeere dílbyeke ávyéjujtsó dúúrúvamére. Áánetúu apáamyéré tsá dílbyeke ávyéjújtsotú íñújíikyée ípívyéévétúné íhdéjuco idsíjiveíñé pítvájcámeílbyé Obééjáuúdu néébedi Íjcyáháámitu imyéemeháñé Íjcyame. ⁹ Aane ihdyu óví ímiáané lléébome cahcújtsóhi. ¹⁰ Muurá tsíjtyeke cúvéhoojánúmeke téhdure cuvéhoojánúmye. Tsíjtyeke dsíjívétsoímeke idyé dsíjívétsoímye. Ahdícyane tsúúca Píívyéébeéjté Íjcyame múu ímíñeúvú dílbyeke icyáhcuújtsóne ehdu nééronéhjí aabúcúhi.

¹¹ Átsihdyúu idyé ó ájtyumí tsijpi iyáábécoba íñújí pañétú Íjchivyéné obééjáuúuj tódú Íjtyóócu néébeé. Aabée ihjyúvá ávyetá apííchó níhbácobádu néébe íhgyuvádu. ¹² Aabée íhtsútuube éhnée tsau íhñíwau cáváájcámeíu tsiíñe bóhíibe iyáábécoba íhtsútuube Íjcyadu. Aanée diibye obééjáuúuj tódú Íjtyóócu néébe táuhbá pámeere míamúnaa íñújíri Íjcyámeke dítye diibye eenée íhñíwau tsau cáváájcámeíu tsiíñe bóhíibeke idyúúrúvaki. ¹³⁻¹⁴ Áánemáa dílbyé úmíwávú méénuráítyuróné méénuhíjcyaaábe. Aabée míamúnaa íhténeríyé cáámetu niityétsó cúújuwa íñújívu. Ááneríi míamúnáake íállíñe táuhbaabe dítye diibye íhñíwau cáváájcámeíu tsiíñe bóhíuma Íjcyáábé níjcyota imyéénuki. ¹⁵ Ahdújucóo dítye níjcyóné pañévú díbye íhñáhoori íbóhí pícyoobe ihjyúváhi. Áánemáa neebe pámeere

múhdumé diibye níjcyotáábeke dúúrúvatúmeke idsíjívétsoíñe. ¹⁶ Téhdurée táúhbaabe pámeere idáátsojte tsíjtyé hójtsí pañe íjcyamee, tsíjtyé hójtsí pañe íjcyatúmee, íhtsutúmé éhnéva múnaa, íjcyámeke úmicóónetu ímíánéjúcúéhojtsíjúbatu dííbye mémé íjcyaki. ¹⁷ Ájyúu teene dííbye mémema íjcyatúmé tsá píívyetétú ñná íñáhjíhenúne. Apáámýéree dííbye mémema, dííbyé nóómerómá, íjcyame piivyété tsíeméné íñáhjíhenúne.

¹⁸ Aanée dííbyé nóómero 666 íjcyane ihdyu óví wájácúnejcúmé waajácú ímichi cáábyé nóómeró teene íjcyane, ñná nééiyóne.

14

144,000-meva májtsiváne

¹ Átsihdyúu idyé ó ájtyumí Obééjáwuúdú néébe Tsióó caméwájú hallúrí íjyócutunúúbeke. Áábemáa 144,000-meva míamúnaa íjcyámé úmicóónetu dííbye mémema Cááni mémé caatúváhi. ² Áánaacáa níjkyéjtu tsane ihjyúvá éhne múu teehi níívácunúné íhjuvádu. Áhdurée ó lleebó chijchi íhjuvádu. Áronáacáa botsíi ímíñeúvú ó lleebó éhne múu cúmubááné ditye áámune íhjuvádú tene íhjuváne. ³⁻⁴ Áánaacáa Píívyéébe íavyéjú íjyáwá hallúrí íjcyáábé úníuri 4-meva iyámédú néémema túkevétsojte íjcyámé úmíwari díitye 144,000-meva íjcyame májtsivá béhju majtsíjyu. Aajúu tsá múha tsíjtye píívyetétú imájtsiváne. Apáámýéree tsúúca Píívyéébe újcume tsaímíyé Obééjáwuúdú néébeke úraavyémé ímityúné méénújúcootúmé piivyété

teeju imájtsiváne. Muuráhjáa dííbyej téeveri ííñújiri íjcyáné míamúnáadítúú tsúúca pájtyetemeke Cááni Píívyéebema ímí ijtsúcunúmútsí tehdújuco ímiá ñcúvédu. ⁵ Aamée tsá állíuutúne. Áhdurée tsá ditye íínerí néétsámeítúne.

Níjkyéji múnaa úúballéne

⁶ Átsihdyúu idyé ó ájtyumí tsijpi níjkyéji múnáajpi íévéhóowari wáhpéébeke. Aabée panévá íñújíine múnaa páhduvaré íhjuvámeke ímiáájú pajtyéteju múijyú níjkéváityúné úwaabóhi. ⁷ Aabée kéévánécoba nééhií:

—Píívyéébeke ímíñeúvú mecáhcújtsóne máávyejújtsó. Muurá tsúúca míamúnaa muhdú ícyahíjcyáné diityémá díbye ímíbájchóíñe éévé úújetéhi. Áhdícyane dííbyeke méduurúvá páneerée íévéhóowari íjcyánéhjima ííñuji, móañe, téhíwuúné, méénúúbeke.

⁸ Aané boonée idyé tsijpi bóhówááveebe nééhií:

—Tsúúca Babiróonia íhtsútu cóomí íjcyárocóomí wágóoové panévá íñújíine múnáake técoomí múnaa ímítyúnejcúvúré íbúwátsohíjcyáné déjúcotu.

⁹⁻¹¹ Átsi ehóowari íjcyánéhjima ííñuji, móañe, téhíwuúné, méénúúbekehdyúu idyé tsijpi bóhówááveebe téhdure kéévánécoba nééhií:

—Téhdure pámeere múhdumé diíbye iyáábécóbama íñíjcyota dúúrúvahíjcyámé úmicóonetu, íhyójtsínéúbatu, dííbye mémé cáátúnútsámeímyedívú Píívyéébe ávyetá íhnáhó icyáyobáávaténe cúújuwa atsóóperémá péétécunúvá pañevú diityéké waagóóhi. Aame

ícúbáhráméíí múijyú níjkéváityúné Obééjáwuúdú néébema níjkyéji múnaa íjcyámé úmíwávu. Aane ditye tééwá pañe ícúbáhrámeíñe ójtsó tsá múijyú níjkéváityúne.

¹² Ááné ihdétú múu pámeere íñe múhdumé tsúuca Píívyéébeéjté íjcyame dííbyé taúhbaju néhdu ícyahíjcyámé ímíñeúvú Jetsóoke úraavyé panévaré mávaríjchojúúné íáábúcúnema.

¹³ Átsihdyúu idyé tsaapi oke níjkyéjitu nééhií:

—Íllu nééne caatúnu: “Maímijyu ihdyu diitye Ávyéjuube Jetsocríjtoke cáhcujtsómé dsíjívémé íjcyanej. Muurá Píívyéébé Apííchó néé íwákimyéityu ditye wáyéeevéne. Ááné wákimyéí ímí diityémá níjkéváhi.”

Ííñújiri íjcyame újcúmeíñe

¹⁴ Átsihdyúu idyé ó ájtyumí íévéhóówari tsitsíwu nééne ójtsó hallúrí tsaapi míamúnáajpídyú néébe ácuúcunúúbeke. Aabée ímíwu óóró चाहीwama íjcyabe ejécunú tsuhjíváwu nééwa niítsúwa.

¹⁵ Áánáacáa tsijpi níjkyéji múnáajpi Píívyéébé dúúrúvájá pañétú íjchíívyeebe kéévánécoba dííbyeke nééhií:

—Tsúuca ííñújiri bajtsóháñé íjcyane keeméhi. Aaneaajpídyú néébe ácuúcunúúbeke. Aabée ímíwu óóró चाहीwama íjcyabe ejécunú tsuhjív ílluréjuco wáhdáhínúne daahívetso. Tsúuca teene u ááhívétsóíñe éévé úújetéhi. ¹⁶ Ahdújucóo díbye iwáhdáhínúné ááhívetsóne.

¹⁷ Ááné boonée idyé tsijpi Píívyéébé duurúvaja níjkyéjiri íjcyájá pañétú íjchívyé téhdure tsuhjíváwu

nééwa niĩtsúwá ejécunu. ¹⁸ Áábekée tsijpi cúújúwá tehmeébé Píívyéébe ñcúvé waíjí İjcyátsihdyu tsáábe kéévánécoba nééhií:

—Tsúúca óova néévá naamé íĩñújiri. Aane illurējuco péene daahívetsóte. ¹⁹ Ahdújucóo dibye ipyéene iújcune wájojcóné téené dotsúhcúihcyú pañévú muhdú Píívyéébe ímityúmedívú icyáyobáávaténe diityéké ícúbáhráíñe nááve. ²⁰ Ahdújucóo dibye míamúnáake Jerotsarée tsiéllévuré ícúbáhrámé tujpácýó caajávé tétsii ĩĩjumu İjcyámé ihjyúháñé tujkévevu 300 kiróómetró hajchótá íĩñújí hallúri.

15

Nihñéenére 7-neva ícúbáhraméi İjcyane

¹ Átsihdyúu idyé ó ájtyumí tsiíñe apííchówu néene iévéhóówari. 7-meváa níjkyéji múnaa bóhówaavé Píívyéébe icyáyobáávaténe nihñéré míamúnáadi páhduvaré ícúbáhráíñéhjima tsáámeé.

² Áhdurée ó ájtyumí ehne múúne tsane nújpacyo ávyeta ‘raúráu’ néhdu néené pañétú cúújuwa péétécunúne. Áané úníuríi diitye iyáábécóbá níjcyotáa dúúrúvahıjcyatúme téhdure díıbye mémema İjcyatúme. ³⁻⁴ Aamée Píívyéébe diityéké ájcúné cumúbáánema İjcyame májtsıvá díıbyé ñcúve múnáajpi Moitséeúvú majtsıjyú Obéejáwuúdu néébedıtyú illu nééjuú:

Panévatúré İhtsútuube Píívyéébe apáábyéré ímiáábé u İjcyaaabe u állıúútuube pané avyéjuubéré ú İjcyáhi. Áábeke uke panévá íĩñújııne múnaa

iávyejúúlléne duurúvahíjcyáhi. Muurá waajácúmé ímiáábé u íjcyánéllii muhdú u néhdújuco u méénune.

Ehdúu nééju májtsiváme.

⁵ Áané boonée idyé ó ájtyumí Píívyéébé duurúvájá pañétú pañétúeho mójchohó páyúcuuvéné dííbyé taúhbajúúné cáátuvané tééhó pañe íjcyaho. ⁶ Téhdurée tééjájá pañétú diitye 7-meva níjkyéji múnaa íjchívyé Píívyéébe míamúnáadi ícúbáhraíñéhjima. Áámé wajyámúúnée ávyéta ‘namínámí’ néémé ocájímíhéné óórómíhéné diityéké íjpíujíñevújuco íjcyane. ⁷ Áámekée diitye 4-meva iyámédú néémedítýú tsaapi ajcú diityé tujkévevu óórótu méénúmeíhllóji vu. Áihllóji pañée teene Píívyéébe mújyú muhdú íjcyáítyuube míamúnáadi ícúbáhraíñe. ⁸ Áánáacáa dííbyé íhtsútú ojsódú nééne wahpécunú duurúvájá pañe. Áijyúu tsá múha tééjájá pañevú úcáávetú diitye níjkyéji múnaa míamúnáadi ícúbahráné níjkévátúné hajchóta.

16

Icubáhraméíhllóne

¹ Áánáacáa tééjájá pañétú tsaapi kéévánécoba diitye 7-meva níjkyéji múnáake nééhií:

—Ííñujívú mepééne eene éihllóji pañe íjcyane Píívyéébe míamúnáa wáábyuta méénune mécahpíñú ditye ícúbáhrámeíki.

² Ahdújucóo tsaapi ipyééne ihñéíhlló pañe íjcyane cáhpíóneri pámeere iyáábécóbá níjcyotáa

dúúrúvahíjcyámé téhdure dífbye mémema íjcyame áhllávatéhi.

³ Áané boonétúu tsijpi ihñéihlló pañe íjcyane móóácóbá pañévú cáhpíóneri éhne múúne dsíjívémé tujpácýódú nújpacýo íjcyáneri pámeere téjpacýó pañe íjcyame dsíjívéhi.

⁴ Áané boonétúu idyé tsijpi ihñéihlló pañe íjcyane íayáhíhjí pañévú cáhpíóneri nújpacýo píívyeté tújpacýóvuréjuco. ⁵ Áánemáa neébe:

—Tehdújuco ihdyu Píívyéébe ímiáábé íjcyaduré u íjcyaaabe míamúnáake u ícúbahráne. ⁶ Muuráhjáa díhjúu uubáalle múnáama tsijtye ímí uke cáhcújtsomé tujpácýó waagóome. Áánéllii tehdújuco diityéké tújpacýóvú u íjchone.

⁷ Áané boonée tsijpi Píívyéébé ícúvé waíjí ijcyátsihdyu nééhií:

—Tehdújuco ihdyu Píívyéébe panévatúré íhtsútuube ávyéjuube u íjcyaaabe míamúnáake u ícúbahráne.

⁸ Átsihdyúu idyé tsijpi ihñéihlló pañe íjcyane cóójíejpi núhbá hallúvú cáhpíóneri nuhba éhniíñevu állóócoténé míamúnáake áiúcúhi. ⁹ Ááne j tsárii nehníwu Píívyéébedítýú íhjúváne ímityúné imyéénuhíjcyánetu tsá ditye ímíletú íhveténe. Áánemáa tsá dífbyeke ditye ávyéjúúlletúne.

¹⁰ Átsihdyúu idyé tsijpi ihñéihlló pañe íjcyane diibye iyáábécoba eenée móóá pañétú íjchíívyéébé avyéjú íjyáwá hallúvú cáhpíóneri dífbyé avyéjú tútávaavéhi. Áijyúu míamúnaa ávyeta ícúbáhrámeíñe ávyeri íhníjwááñé íhdóhi.

11 Aamée éhnníñevúré nehníwu ihjyúvá níjkyéjiri íjcyabe Píívyéébedítýú ahlláháñema tsíñéhjiri íícúbáhrámeíñé déjúcotu. Áánemáa tsá ditye íhvéjtsotú ímityúné imyéénuhíjcyáne.

12 Átsihdyúu idyé tsijpi ihñéíhlló pañe íjcyane Eoparááté pañévú cáhpíóneri teehi áraavé ávyéjajte nuhba tsáhícyánéjcutu ítsodáhómuma méénujcatsivu tsááme tsíñejcúehívú ipájtyeki.

13 Áánáacáa diibye níhbácobádú néébeé, tsijpi iyáábécobádú néébeé, Píívyéébé ihjyú uubáalle múnáájpidi díllómeíbyee, éhdúmé ihjyúháñetu naavémú ahcómúdú némeheji cájtume méénuráítýúronéhjí méénuhíjcyáhi. 14 Aamée panévá íñújíne múnáake íavyéjajtemá pihjyúcú íhtsútuube Píívyéébe muhdú ditye ícyahíjcyáné diityémá ímibájchócooca dílbyema imyéénújcatsíki.

15 Áánáacáa Jetsóó oke néehíí:

—Pecútétsihdyúré muurá ó bóhdíí múha íjtsótúnáa éhne múúne naní múnáajpi tsáhduú. Aane ihdyu íjtsome maímijyu tsá íínerí núcójpívéityú éhne múúne íévejte íjcyame núcójpívédu.

16 Aanée diitye naavémú tsúúca pihjyúcú pámeekéré míamúnáake íavyéjajtemájucó tsátsihvu heeberéómú ihjyúrí ‘Amagedóo’ némeítsihvu.

17 Átsihdyúu idyé nihñéejpíyé ihñéíhlló pañe íjcyane íévéhoováwú cáhpíóné tujkéveri Píívyéébe níjkyéjitu idyuurúvájá pañétú kéévánécoba néehíí:

—Áyu ícyooca ihdyu tsúúca páneere níjkéváhi.

18 Áánáacáa ávyétá íhnáho chíjchímuba dóvájaavéné

‘roríhróri’ néené tujkéveri ávyétá ihnáhó íññuji váúmeí íhdée ivááúmeíhíjcyáné ehniíñevu. ¹⁹ Áánerí Babiróónia íhtsútu cóómí íjcyárocóómí wáhcabá 3-neva panéjcuvávu. Ehdúu técoomí múnaa ímityúné méénuhíjcyáné déjúcotu Píívyéébe icyáyobáávaténe ávyétá ihnáhó diityédí ícúbahráhi. Áhdurée páneere íññújiri íjcyácoomíjí wáhcávyabáhi. ²⁰ Áhdurée páneere móáñéj pñne íjcyáhbaújima íjchí íññújí caméwajúné tsáhájucó íjcyatúne. ²¹ Áijyúu Píívyéébedityú nehniwu míamúnaa uhbá dibye diityé hallúvú nújpácyówácobáné dójcoótsóneri ícúbáhrámeíñé déjúcotu.

17

Nahtsíwamééwa ícúbáhrámeíñe

¹ Átsihdyúu tsaapi diitye níjkyéji múnaa 7-meva íjcyámedityú oke néehí:

—Dícha uke o úújétso aalle eene nújpácyó hallúrí íjcyalle íhtsútulle nahtsíwamééwá muhdú ícúbáhrámeíñe. ² Muurá panévá íññújíne múnaa íavyéjurtémáyé ímityúné dííllema ímyéénúneri íjtsaméí tútávajtsóhi.

³ Ehdúu naavédú nééne o ítténé pañe oke íñééne tsajtyéébe íñnéubará píívyétúné íññújivu. Áhullée ó ájtyumí tújpáábyécoba néébe iyáábeke íhñíwaúúné 7-uva íjcyáábej tóóné 10-jtoova íjcyáábeke. Áábedityúu mítyane meméháñé caatúvá nehniwu Píívyéébedityú íhjuváne. ⁴ Áábé hallúríi diille walle ácuúcunúllé wajyamú ávyéta ímí duujínuúdú nééja tsániíñe tújpájaúvu. Aallée ícyaaavé tsaímíyé óórótu,

péerátu, páhdváré imíwu néené newáyúúnetu, méénúmeíñehjívu. Aallée ejécunú óóróíhlló pañe páhdváré néené imítyuháñe imyéenuhíjcyanéhjí wáhpécunúne. ⁵ Áállé úmícotúu caatúvané ñnáhjáubáhjáa nééiyóné illúu: “Thtsútu cóomí Babiróónia pámeere nahtsíwamééwámúj tsiíju; téhdure páneere imítyunéhjí ííñújiri íjcyánéj tsiíju técoomí.” ⁶ Áállekéé o ííténe ó waajácú Píívyéébeéjté ímí Jetsóoke iúráávyéné déjúcotu dsíjívéhíjcyámé tujpácyori dille líyícyavéne. ⁷ Ááneríi mítyane o úllévenúúbeke oke níjkyéji múnáajpi néehií:

—¿Íveeki ayájú ihnáhorá u úllévenúne? Cáhawáá eene dííbyé hallúrí dille íjcyáné iyáábé 7-uva íhñíwaúúne íjcyáábej tóóné 10-jtoova íjcyáábema diityétsidítýú uke o úúbálleki. ⁸ Muurá diibye tsáhájucó íjcyájúcootúne. Ároobe tsiíñe íbóhííne wáhyéjúcóbá pañétú íjchívyéé mújyú tsiíñe íbóhíjúcóóítýúhullévú iwágóóóveki. Áábedi míamúnaa ullévénuú ííñújíi ípívyéévéjyújuco pájtyetéme mémeháñe cáatúvané waajácúháámitu imyémeháñe íjcyatúme.

⁹ Aane ihdyu óvíi wájácúnejcúmé waajácú íínerí tene íhgyuváne. Muurá eene 7-baúvá cámeháúné hallúrí diille walle ácuúcunúhbaújí nééiyóné eene 7-uva íhñíwaúúne. ¹⁰ Áhdure 7-meva ávyéjujite íjcyane nééiyóne. Áámedítýú ícyooca tsaapi ávyéjuube íjcyáhi. Áánetu 5-meva tsúúca téénetu pajtyéhi. Áánetu tsijpi nihñéejpíyé ávyéjúúteé wahájchotáwuúre. ¹¹ Áábedítýú diibye iyáábécoba

tsúúcajáa dsíjivéroobe tsiíñe bóhíbe cámaáveéhi. Áábema 8-mevájúcooi teene 7-neva íjcyáné avyéjutu pájtyeíñe. Ároobe bóónétu ávyétá wágoóóoveréjucu méénuíñe.

¹² Áábema tsijtye 10-meva wahájchotáwu ávyéjuutéíñe nééiyóné eene 10-jtoova íjtyóóne íjcyane. ¹³ Aame ipítýácójcatsíñe dííbyeke píááboó dibye éhniíñevu íhtsútúúveki. ¹⁴ Aame Obééjáwuúdú néébema méénújcatsíyómeke tsanéjcuuré táhjáiibye pámeere ávyéjúté ehniíñevu íhtsútuube ávyéjuube íjcyáabe. Áánetu ihdyu ípyéé ityújkevélémeke dibye újcume ímí dííbyeke úráavyehíjcyámé dííbyema íjcyáahi. Ehdúu oke neebe níjkyéji múnáajpi.

¹⁵ Átsihdyúu idyé tsiíñe oke neébe:

—Muurá eene nahtsíwamééwá nújpácýó hallúrí ácuúacunújpácýó ú ájtyumí mítyane míamúnaa panévá ínújííne múnáa páhduváré íhjuvámé dóbééveíñe nééiyóne. ¹⁶ Áánetu eene iyáábé 10-jtoova íjtyóóne íjcyáábema téhduméré ávyéjúté íjcyame diille nahtsíwamééwake nehnílleéhi. Aame díílleke ityútávájtsóne íhvéjtsolle íjcyáá íícúvérátulléréjucu. Áálleke bóónétu ílluréjucu ditye cóvájtsóíñe. ¹⁷ Píívyéébere diityéké tééné íjtsaméivu ájcuú dibye muhdú néhdújucu tene ipájtyeki. Áánéllii diitye ávyéjúté 10-meva iyáábeke íhtsútúúvétsoó dííbyere Píívyéébe néhdújucu. ¹⁸ Áánetu diille wáleeke u ájtyumíné panévá ínújííné avyéjú comíñe nééiyóne. Ehdúu oke neebe níjkyéji múnáajpi.

18

Babiróonia wágóoovéne

¹ Átsihdyúu idyé ó ájtyumí tsijpi íhtsútuube íjcyaaabe cáámetu nítyéébé ámítsaráhcó íññuji ájchúcunúúbeke. ² Aabée kéévánécoba nééhií:

—Tsúúca Babiróonia íhtsútu cóomí íjcyárocóomí wágóóóvéne boone téápajyúrí naavémuréjuco nehniwu néené wahpéjtema. Aane ihdyu óvi tehdújuco técoomi wágóoovéne. ³ ¿íveekí panévá íññújine múnáake ímityunévú íbúwátsohíjcyacóomí? Téhdure ¿íveekí técoomíyí álliúré úwáábómeíñé íññújine avyéjajte icyáhcújtsóne ávyetá imityúné méénuhíjcyáhi? Áhdure técóomí múnáa mítyane íéhnéváiyóneri íjyácunúne panévá íññújine nahjíhe múnáake mítyane dsi:dsínuhíjcyáhi. ⁴ Ehdúu dibye néénáa idyé tsijpi téhullétúré cáámetu nééhií:

—Méijchívyé écoomítyú múhdumé tahñéjté íjcyame técoomí múnáa ímityúné méénuhíjcyáne ámuha meméénútuki, áhdure téené hallútú ditye ícúbáhrámeídyú ámuha meícúbáhrámeítyuki. ⁵ Muurá técoomí múnáa ímityúcoba éhníñevúré líiyaaténé oo Píívyéébe múhdurá o íjtsúcunúnéllii téené déjúcotu diityéké ó ícúbáhraáhi. ⁶ Ahdícyané óvi ihdyu diityéké ó ícúbahrá muhdúhjáa ditye tsíjtyeke ícúbáhrahíjcyáne áhdó ditye iwáájácuki. ⁷⁻⁸ Muurá íbúwá pañe ímityájkímeyeíñe nehíjcyámé íhtsutúmé íjcyámeke mújyú kímóóve pájtyéityúne. Áhdure nehíjcyámé mújyú muhdú íhcyóomí íjcyáityúne. Áámeke ihdyu téene áhdó óvi o

kímóvejtsómé ícúbáhrámeí ájyáháñema dsijíveri. Muurá panévatúré íhtsútuube Píívyéébe o íjcyabe diityé imítyú déjúcotu diityéké o ícúbáhráme cóomí áíívyééhi.

⁹ Aane muurá panévá iñújíiné avyéjujte técoomí múnáama ímityúné méénuhíjcyámé tsaímíyé ímíjyuuri íjcyarómé técoomi ámópácyoovéné íájtyúmícooca kímóóveéhi. ¹⁰ Aame téeneri íllityéne tsíhyullétúré ítteme neéhi:

—¡Máidaátsoju muhdú íveekí íhtsú cóomijíí Babiróónia ñná pajtyej! ¡Ávyeta muhdú meíjtsótútsihdyu peecútéré tsúúca wágóóóvecóomí! Ehdu neeímye.

¹¹ Áaneri panévá iñújíiné nahjíhe múnaa mítyane kímóóveé ihñénéhjí kiá iñáhjíhenújucóóítyúneri.

¹² Muurá técoomi nahjíhénuhíjcyámé óóroó, páraáataá, bóróótseé, íééroó, péeraá, tsíñehji panévare mítyane áhdómeíñé néwayúúnee, íjcyane. Téhdure nahjíhénuhíjcyámé ímiá wajyámúúné ríinoó, tséédaá, íjcyane tújpájáhjíúvú

néénema duujínuúdúnéjahji. Áhdure nahjíhénuhíjcyámé páhdúvaré nénehji imyéwu

cúváané uméhéénema imíwu nééné néwayúúnetu méénúmeíñéhji. ¹³ Áhdure páhdúvaré nééné pacúúcuháñé imyéwu cúvanéhjí mííraá, ijtsiéétsoo,

íjcyane nahjíhénuhíjcyáme. Majchóháñé nahjíhénuhíjcyámé bíinoó, dúúrubaa, haríinaa, tríigoó, íjcyane. Téhdure teene majchó uménú

nahjíhénuhíjcyámé canéérama tsíñehji. Téhdure

nahjéhénuhíjcyámé jéémú ocájímuu, obééjámuu, íjyumuu, íjchíemíínee, míamúnaa, íjcyane. Ánehji kiá iñáhjíhenújúcóóityúneri kímóóveímye. ¹⁴ Aame técoomíúvutu neéhi:

—¿Kiávújuco ícyooca técoomíúvú íhtsútuj? Tsúúca páneemáyé técoomi wágóoovené tsá mújyú maájtyumíjúcóóityúne.

¹⁵⁻¹⁶ Aame téeneri íllityéne técoomíúvú íjcyátsí kémuélléturé ítème ikímóóvéne neéhi:

—¿Máídáátsoju íveekí íhtsú cóomíjíí Babiróónia muhdú íjcyá éhne múúne walle imíwu néené wajyámúúnema íjcyalle tsaimíyé icyáávellédú nécoómi! ¿Ávyeta muhdú meíjtsótútsihdyu peecútéré tsúúca wágóóóvecóómi! Ehdú neeímye.

¹⁷ Aane muurá muhdú técoomi wágóoovené cújúwamííneri úllehíjcyámé pámeere íavyéjútémá íwákimyéi múnaa ájtyúmííhi. ¹⁸ Aame técoomi áiivyéné ámópácyoúcunúne ííténe neéhi:

—¿A íjcyacóómí tsícyoomi écoomíúvúdú nécoómij?
¹⁹ Aame ikímóóvéne íhñíwaúúné íbállííñúmeííne neéhi:

—¿Máídáátsoju muhdú íveekí écoomi íhtsú cóomíjíí íná pajtye técoomíúvújuco múúhá wákimyéi cújúwamííneri muha metsájtyéné hallúvú medsíídsívahíjcyacóómi! Ácoomi ¿íveekí peecútéré tsúúca wágóoovéhi? ²⁰ Ehdú ditye kímóóvéná pámeere níjkyéji múnáama múhdumé tahñéjté íjcyame táuwááboju úwáábohíjcyámé imíjyúúhi. Áánetu técoomí múnáadi ó ícúbáhraá tahñéjteke dibye ímityúné dáríívehíjcyané déjúcotu. Ehdú Píívyéébe néehí.

²¹ Átsihdyúu idyé o ítténáa tsijpi íhtsútuube níjkyéji múnáajpi nééwáyúcoba móóá pañévú iwááóne nééhií:

—Eene móóá pañévú nééwayu o wááodu muurá íhtsútu cóomí Babiróonia wágóóóvecóomí tsáhájucó mújyú maájtyúmíityúne. ²² Tsáhájucó mújyú técoomí múnáa iwáñehjíváténe cúmubáánema chi-iyóro líjchune melléébóityúne. Téhdure tsáhájucó técoomíyí ípyée imyéénuhíjcyádú panévá wákimyéí ditye méénune maájtyúmíityúne. ²³ Tsáhájucó mújyú técoomi tsaímíyé péétécunúityúne. Tsáhájucó técoomívú ditye ityáábávájcatsíñé wañéhjíné méénúityúne. Páneere técoomí íhtsútú níjkévaáhi. Muuráhjáa técoomí nahjíhe múnáa íhtsutúmé tsíjtyé nahjíhe múnáa ehniíñevu íjcyame panévá iñújíine múnáake mútátsohíjcyá waabyénujúúneri.

²⁴ Áhdurée técoomívú Píívyéébé ihjyú uubálle múnáama pámeere dííbyejkteke dsíjívetsóme. Ehdúu níjkyéji múnáajpi néé naavédú nééne o ítténé pañe.

19

¹ Átsihdyúu idyé téené pañéré ó lleebó cáámetu mítyame míamúnáa kéévánécoba nééneé:

Métsu Mépiivyéébé íhtsútuube ávyéjuube
 íjcyáábedítýú pajtyéteju tsáábeke
 maávyéjújtsoki. ² Muurá muhdú tene
 íjcyadújucó díbye muhdú míamúnáa
 ícyahíjcyáné ímíbajchóne. Muuráhjáa
 nahtsíwamééwá panévá iñújíine múnáake

ímítýúneri ityútávájtsóne dííbyé ìcúve
múnáake dsíjívétsóné déjúcotu dííledi
ícúbáhraábe.

³ Átsihdyúu idyé tsiíne néémeé:

—jMétsu maávyéjútso Píívyéébeke! Muurá
técoomi íhtsútu cóómí áíívyéne ójtsó tsá mújyú
íhvetéityúne.

⁴ Áhdurée idyé diitye 24-meva túkevájtsójtémá
4-meva iyámédú néeme Píívyéébe íavyéjú íjyáwá
hallúrí ácuúcunúúbé lliíñévú imíh móúbáne nééhií:

—jMétsu maávyéjútso Píívyéébeke!

⁵ Áhdurée idyé tsijpi tétsihyi íjcyaaabe nééhií:

Métsu pámeere ídáátsojtémá íhtsútujte múhdumé
Mépiivyéébé ìcúve múnáa meíjcyame díbye
ímíllédú meíjcyame dííbyeke maávyéjútsoiki.

Obééjáwuúdú néébe wáñehjíváténe

⁶⁻⁸ Átsihdyúu idyé tsiíne ó lleebó éhne múúne
teehi níívácunúné tujkéveri mítyane chíjchimu
íhyyuvadú míamúnáa íhyyuváne. Íllúu néémeé:

Panévatúré íhtsútuube Ávyéjuube Píívyéébe
íjcyáábeke ihdyu metsu maávyéjútsoñeri
meímíjyuúki. Muurá Obééjáwuúdú
néébe tsúúca ihñéjtema wáñehjívátéé
éhne múúne tsaapi ityáábáváné wáñehjí
méénudu. Áánéllii tsúúca íjcyátsíivyémé ímíá
wajyámúúné tsítsíjahjívú íújcámeíñema.

Ehdúu néémeé. Aane teene tsítsíjahjí Píívyéébeéjté
ímíáámé meíjcyane nééiyóne.

⁹ Átsihdyúu tsaapi níjkyéji múnáajpi oke nééhií:

—Íllu caatúnu: “¡Maímijyu ihdyu Obééjáuúdu néébe méwadyu nééme ihñéjteke imíñútsómema wáñehjívátenej!”

Átsihdyúu oke neébe:

—Ehdu ímiáané Píívyéébere nééhi.

¹⁰ Áánélliihyée dííbyé lliñévu o mímóúúvéne dííbyeke o dúúrúváyónáa oke neébe:

—¡Oke duurúvadiñe! Muurá ámuháduré oo Píívyéébé ñcúve múnáajpi eene ámuha díñahbémuma Jetsocríjtoke ímí meúraavyémé meíjcyadu. Áánéllii ihdyu dííbyekéré Píívyéébeke duurúvá dííbyé uwááboju Jetsóodi íjcyane ámuha meúwáábohíjcyáábeke. Ehdúu oke neebe níjkyéji múnáajpi.

Tsítsííbeúvú nééne íjju hallúri íjcyáabe

¹¹⁻¹³ Átsihdyúu idyé ó ájtyumí níjkyéjiri íju tsítsííbeúvú néébeke. Áábé hallúrii ácuúcunúúbe mémé ímiáábé Állíúútuúbe. Tsiíñée dííbye mémé Píívyéébé Ihjyu. Aabe muurá míamúnaa muhdú meícyahíjcyané mééma ímíbájchoó muhdú meícyahíjcyádújuco. Aabée íchahíwáánema íjcyáábé hálluúúcú cúújúwayúdu peetéacunúhi. Áánetúu imyéme dííbyedítú cáátúnúmeíñe ñná nééiyóné tsá múha wáájácutúne. Apáábyéree diíbye waajácúhi.

¹⁴ Áábekée mítyame míamúnaa tsítsijte íjju mudi úraavyé ímiá wajyámúúné tsítsijáánema íjcyame.

¹⁵⁻¹⁶ Aabée tsuhjíváwu nééwa ñítsúwá díbeúcunú téewari panéva íñújñe múnáake ícúbáhráíwa. Áábedítúu íwajyámutuu, íjcyúbatuu, caatúvané íllu nééneé: “Páne avyéjujté éhniíñevu íhtsútuube

avyéjuúbe.” Aane muurá dííbyé hójtsí pañe panéva iñújine múnáa íjcyáahi. Áhdure dííbyej téeveri íhtsútuube Píívyéébe icyáyobáávaténe míamúnáadi ícúbáhraá éhne múúne óóva íjtyúhari dítye dótsuhcúdu.

¹⁷⁻¹⁸ Átsihdyúu idyé ó ájtyumí níjkyéji múnáajpi cóójíejpi núhbá hallúrí íjyócunúúbeke. Aabée wahpéjteke kéévánécoba nééhií:

—Píívyéébe néé pámeekéré ídáátsojtékee, íhtsútujtékee, íjújumuke díityédí méénújcatsímýéhjimáyé ámuha medóókií. Áámeke wa metsáane medóóvaj. Ehdúu neebe níjkyéji múnáajpi wahpéjteke.

¹⁹ Átsihdyúu idyé ó ájtyumí díibye iyáábécóbama ihyájkímú panéva iñújine avyéjujte píhcyaavéné díibye íjújú hallúrí íjcyaaabe téhdure ihyájkímuma íjcyáábema imyéenújcatsíki. ²⁰ Áronáacáa díibye iyáábécóbama Píívyéébé ihjyú uuballe múnáájpídí díllómeíbyé méénúráityuróné méénúúbema tsúúca díityétsikye ékeevéme. Díibyeé eene Píívyéébé ihjyú uuballe múnáájpídi díllómeíbyé íllure állihíjcyá míamúnáake díibye iyáábécóba mémema íjcyame dííbyé níjcyota dúúrúvahíjcyámeke. Áromútsíi bóhimútsíyé wágóoové ávyétá íhnáhó atsóóperemá péétécunúné cuujúwá pañévu. ²¹ Áánetúu tsijtye ímunáajtéké díibye íjújú hallúrí ácuúcunúúbé íhtsúwari dsíjívétsómeke díitye wahpéjté dóóhií.

20

Jetsóó ávyéjuube íñújiri íjcyane

1 Átsihdyúu idyé ó ájtyumí tsijpi níjkyéji múnáajpi cáámetu ííñujívú níityene ápíchó néheju wáhyéjúcóba lláávee, úwááñéhícyobaa, íjcyánema. 2 Aabée níhbácobádú néébeke dííbyere ííñimye íjcyaaabe Naavéneke tééhiyi idyóhjinúúbeke waaó teene wáhyéjúcóbá pañévu. 3 Áábé hallúvúu cóhpéj wátájcoobe díbye míamúnáake 1,000 píjcyá hajchótá iállíjyúcóótuki. Áané boonétúu tsiíñe ácádsííveebe wahájchotáwuúrjúco.

4 Áhdurée ó ájtyumí muhdú míamúnaa ícyahíjcyané ditye ímíbájchóiñévú Píívyéébe níwaavémé íavyéjú iyyáwáané hallúrí ácújcatyémeke. Téhdurée idyé ó ájtyumí Píívyéébé ihjyu Jetsóodi íjcyane úwáábohíjcyámeke téené hallútúu ditye íhñíwaúúné kípíyúúcu híjcyámeke. Diityée muurá tsá mújyú díibye iyáábécóbake íñíjcyotámá dúúrúvatúne. Áanéllíihyéé dííbye mémé tsá diityéké íúmicóónetu íhyójtínéúbatu íjcyatúne. Aamée tsiíñe bóhíime Críjtoma ávyéjuuté téhdune 1,000 píjcyá hajchóta. 5 Aane cahcújtso múnaa dsíjívémé bóhítujkénúíñe nééiyóne. Áánetúu tsijtye cáhcújtótumé téhdune 1,000 píjcyá boonéturjúco bóhíine. 6 Maímijyu ihdyu tsaímíyé Píívyéébema ícyahíjcyámé tujkénú bóhíicunúíñej. Áámeke tsáhájuco bóónétu íjcyané ícúbáhraméi dómájcóityúne. Aame Píívyéébema Críjtomútsi íjcyánéjcu lluvájté íjcyame ávyéjúúteé ííñújiri téhdune 1,000 píjcyá hajchóta.

7 Áané boone tsiíñe Naavéné ácádsíjcaáyóméííhi.
8 Aabe ípyée imyéenuhíjcyádú tsiíñe páné íñújíine

múnáakéré iállíñe mújtátsoóhi. Ááne Góoo, Magóoo, íjcyané iñújíicu múnáa ávyétá mityámé eeveratu íjcyame Críjtoke néhnílehíjcyámema iúcújcatsíñe dííbyema méénújcatsíimye.

⁹ Aanée naavédú nééne o ííténáa pahúllevátú tsáame Píívyéébe íhcyóomi wájuú nécoomi tsúuca mícaavévá pámeere dííbyeéjteke ipírújtsóroki. Árónáacáa Píívyéébe cúújuwa cáámetu diityé hallúvú íjcaáyóné pámeekéré áiúcú tsáapíúbá coéváratu. ¹⁰ Áánetúu diibye Naavéné míamúnáake állihíjcyáábeke waagóobe cúújuwa atsóóperémá péétécunúwá pañévú tééwá pañe tsúuca iyáábécobaa, iye Píívyéébé íhjuú uubálle múnáájpidi díllómeíhíjcyáábee, íjcyamútsí íjcyáwá pañévu. Aamée tsúuca tééwá pañe ícúbáhrámeí múijyú níjkéváityúne.

Ímibájchoju

¹¹ Átsihdyúu idyé ó ájtyumí tsítsíj nééné avyéju íjyáwá hallurí tsaapi ácuúcunúúbeke. Áábedítyúu ííñújima íévéhóowari íjcyanéhíj peíñú pevetsíiyéjuco. ¹² Áijyúu dííbyé úmíwari íhtsútúméhjimáyé ídáátsojte dsíjívéhíjcyámé tsiíñe bóhíímedívú pááyuube muhdú ditye ícyahíjcyané cáátúváné waajácúhaamíne. Áhdurée paayúcuube pájtyetéme mémeháñé íjcyaháámí. Áánemáa diityémá ímibájchoobe téhaamíj pañétú muhdú ditye ícyahíjcyané cáátúnúmeídyújuco. ¹³ Téijyúu pámeere dsíjívémé íjchívyécunú móáñé pañétuu, ííñújí pañétuu, íjcyane. Áámemáa ímibájchoobe

muhdúhjáa ditye ícyahíjcyánéhji. ¹⁴ Áijyúu tsáhájucó dsijívé íjcyájúcootúne. Téhdurée ímityúmé dsijívémé úújetéhíjcyatsíí tsúuca wágóoové cúújúwá pañévu ditye wágóoóovéwá pañévu. ¹⁵ Ááwá pañévu wágóoovémé íñe múhdumé pájtyeteme mémeháñé íjcyáháámitu imyémé íjcyatúme.

21

Béhné iiñújima nǎjkyeji

¹ Átsihdyúu idyé ó ájtyumí béhné iiñújí íévéhóówari íjcyánéhjima bóhówaavéné íhdéénéhjí tsúuca wágóoóóvéne boone. Áronáacáa tsáhájucó móañe íjcyatúne. ² Áijyúu o ííténáa béhné Jerotsarée niityé nǎjkyéjitu Píívyéébedítu. Ácoomíi tsaímíyé ííne imíjyaú éhne múúne walle ityájíwáné wañéhjí pañe ímíbájkímeyédyu. ³ Áanáacáa tsaapi nǎjkyéjitu kéévánécoba nééhíi:

—Ícyooca Píívyéébe ihñéjtéj pñe íjcyaabéréjucó diityéké túkévéjtsóíñe. Áábema íjcyáimyé tsaímíyéjucó. ⁴ Áámema tsáhájucó kímóóve, dsijívé, panévá ícúbáhraméí, íjcyájúcoóóityú tsúuca díbye páneere tsíhdyuréjucó cápáyoácónéllíhye.

⁵ Ehdúu díbye néené boone íavyéjú íjyáwá hallúrí ácuúcunúúbé nééhíi:

—Panévare béhnéréjucó o ípívyejtsóne.

Átsihdyúu oke neébe:

—Cáátunu íñe úúma o íhgyuváne. Tsá álliu tene íjcyatúne. Muurá ímiáánéré teéne. Aane múu cáhcujtsóhi.

⁶⁻⁷ Átsihdyúu tsiíñe oke neébe:

—Áyu tsúúca páneere muhdú o néhdújuco pájtyene. Aabe panévatúré íhtsútuube tapíívyema o íjcyátuube íjcyadúré o íjcyaaabe ímichi téhijpi oo páneeré o ípívyéjtsoóbe. Áhdure níjke oo páneere o níjkévátsóííbye. Aabe áátsíímédú nééme ímítyunévú táhjátsámeítyúmé tsaímíyé íjcyáíyóneri tsúúrámeímyeke ó ájcuú ímíá bóhíívu áhdóratúne. Áámé Piivyéébé ó íjcyaaíhi. ⁸ Áánetu oke iúráávyéné déjúcotu ícúbáhrámeííyóneri ííllityéne cáhcújtsotúmee, dsíjívétso múnaa, íhdícyámema dómácócatsíhijcyámee, níjcyotájteke dúúruvahíjcyámee, waabyénu múnaa, állíu múnaa, éhdume wágóóóveé cúújuwa atsóóperémá péétécunúwá pañévu. Ehdu botsíi ávyéta wágóóóveréjuco ditye méénuíñe. Ehdúu oke Píívyéébe nééhií.

Béhcóomi Jerotsarée

⁹ Átsihdyúu tsaapi níjkyéjì múnáajpi éhnée 7-mevadítyú nihñeenéré ícúbáhraméí íjcyáíhlloma íjcyaaabe oke nééhií:

—Cáhawáá uke o úújétso Obééjáwuúdú néébé uráávye múnaa éhne múúne tsáapí taaba íjcyadu néémedívu. ¹⁰ Aanée teene naavédú nééne o ííténé pañe oke tsajtyéébé cáméhbaú níjcaúvu. Átsihdyúu oke úújétsoobe Píívyéébe cóomí Jerotsarée imíwu nécoomi níjkyéjìtu ííñujívú níityécoomívu. ¹¹ Ácoomítyúu ávyeta Píívyéébé ámitsaráhcó cádiúcunú éhne ‘jájpeé’ némeíñe neewáyú ‘rauráú’ nééu imíwu ‘rutúrútú’ néhduú. ¹²⁻¹³ Ácoomí míjccóo cáámé míjccóoba ávyéta píímí némíjccótú 12-wava

lléhowááne. Panéjcuvatúu 3-wavátsá 4-tsihjívatu. Áwáhjitúu ijraéémú dohjíbá 12-neva íjcyáne mémeháñé caatúvá téwavádu. Áwahjíi níjkyéji múnaa tsáápiitsa tehméhi. ¹⁴Áhdurée idyé témijcótú 12-uva néwáyúcobáné ímichi témijco éjkeúhji. Áúhjitúu idyé téuvádú tsáápiitsa Obééjáuúdu néébé mamýemu mémeháñé caatúváhi.

¹⁵ Ájyúu diibye níjkyéji múnáajpi óoma íhjúvábédi óórówa eevéwá dibye téewari técoomi iééve páneere témijco íllehówáánemájuco. ¹⁶⁻¹⁷ Ácoomí ávyeta tsahdú cóomíyé páhijyáwá nécoomi muhdú míamúnaa meéévehíjcyádú panéjcuvaré icyáámema íwatyúúve éhnéjcu éévebe tsahájchotaré 2,200 kiróómetro. Áánetúu técoomí mijcój píímí éévebe 64 ééveta.

¹⁸ Ámijcáo méénúmeí tsanééré ‘jájpeé’ némeíñé newáyúúnetu. Áánetúu ipácóomí tsanééré óórótu méénúmeícyóómí mícúmijídú íiné imíjyaú ‘rutúrútu’. ¹⁹⁻²⁰ Ácoomí mijcáo ímichi éjkéné newáyúcobáné icyáávétsámeí ‘jájpeé, tsapííroo, áágataa, ejmeráádaa, óónitsee, coonariínaa, critsóóritoo, berííroo, topáátsioo, critsopráátsaa, jatsíjtoó, amatíjtaa’, némeíñé newáyúúné imíwu páhduvaré néuhjítu. ²¹ Áánetúu técoomí mijcó llehówááne 12-wava méénúmeí téhdunéré 12-uva péerá newáyúúnetu. Áánetúu pañétúejíjtó técoomí ulléjító téenere óórótu méénúmeíjító mícúmijídú imíwu ‘rutúrútu’.

²² Áronáacáa ihdyu tsá o ájtyúmitú duurúvaja técoomíyí panévatúré íhtsútumútsí Obééjáuúdu

néébema Píívyéébemútsí tééjadu néémutsi íjcyánéllíihye. ²³ Ácoomi muurá tsáhájucó núhbamútsí ájchúnej tééveri íjcyáityúne. Muurá ihdyu Píívyéébé ámítsaráhcoréjucó Obééjáuúdu néébedíyú ájchúcunúnej tééveri técoomi íjcyáiñe. ²⁴ Áábej tééveri pámeere míamúnaa panévá iñújíñé avyéjútéma tsaímíyé íjcyame técoomi ávyéjútsoóhi. ²⁵ Ácoomí llehówááné tsá wátáhájcatyéityú tene múijyú íjyunúityúnéllíihye. ²⁶ Muurá técoomívú panévá iñújíñé avyéjú dóbééveéhi. ²⁷ Ácoomíyí tsá ñná ímityúné íjcyáityúne. Tsá núcójpítsó nénehji méénúmema állíúúmé téhullévú úújetéityúne. Apáámyéré ihdyu múhdumé pájtyetéme mémeháñé Obééjáuúdu néébedi íjcyáháámítu cáátuvámé técoomívú úújéteéhi.

22

¹ Átsihdyúu diibye níjkyéji múnáajpi oke úújetsó tééhivu Obééjáuúdu néébema Píívyéébemútsí avyéjú íjcyátsihdyu íñécunúhí páñétúejjító técoomí ulléjijtoj pñnetú nívahívu. Aahí nujpácyóo ávyéta ímí 'rauráú' néjpacyo meke bohívvú ajcúhi. ² Ááhí úníuríi tsanéjúcúcuri úmehééné meke medsíjívéjúcóóityúne bóhívvu ájcuhéhjí ténuhbávádú néévahíjcyahéhji. Áhéhjíhaamíneé panévá iñújíñe múnáake bohívvú ajcúhi. ³ Aane Obééjáuúdu néébema Píívyéébemútsí avyéjú técoomí pañe íjcyánéllíi tsá ñné ímityú íjcyáityú téhulle. Aane téhulle Píívyéébé ñcúve múnáa íjcyame dííbyeke duurúvaáhi. ⁴ Aane dííbyeke

ájtyúmíí múhdumé dííbye mémé íumicóónetu cáátuváme. Aame ávyéjúúteé dííbyema mújyú níjkéváityúne. ⁵ Tsáhájuco mújyú téhulle íjyunúityúne. Áánéllii tsáhájuco peetéháñé íjcyáityúne. Áhdure tsáhájuco nuhba íjcyáityúne. Píívyéébe íhtsútuube íjcyaabéréjuco peete íjcyáiñe.

Jetsocríjtó tsááiñe p'íhájucóone

⁶ Átsihdyúu diíbye níjkyéji múnáajpi oke néehíi:

—Íñe uke o néene muurá ávyeta ímiááne. Tsá álliu tene íjcyatúne. Aane múu cáhcujtsóhi. Píívyéébe Íapííchoj tééveri íhjúu uubálle múnáake ñná pájtyeíñé íhdétújuco wáájácútsohíjcyaaabe oke wallóó téhdure dííbyé ñcúve múnáake o úúbálle muhdú lléváhréjuco tene pájtyeíñe.

⁷ Muurá Jetsóó néehíi: “¡Lléváhréjuco o tsááiñe! Áhdícyane íhdyu maímijyu ditye íjcyáiñé íñe íhyaamí pañétú muhdú tene pájtyeíñé cáátuvané cáhcujtsóme.” Ehdúu oke neebe níjkyéji múnáajpi.

⁸⁻⁹ Aanée ó ájtyumí ehdu páneere muhdú pájtyeíñé oke úúbállémeíñéhji. Áánélliihyée diíbye níjkyéji múnáajpi oke ténehjívú úújétsóóbé lliiñévú o mímóúúvéne dííbyeke o dúúrúváiyónáa oke neébe:

—¡Oke duurúvadíñe! Muurá ámuhadúré oo Píívyéébé ñcúve múnáajpi ámuha díñahbémuma dííbyé íhjúu uubálle múnaa meíjcyame íhyaamí pañe íjcyané uwááboju ímí ámuha mecáhcujtsómé meíjcyadu. Áánéllii íhdyu dííbyekéré Píívyéébeke duurúva.

¹⁰ Átsihdyúu idyé oke neébe:

—Tsá múu íñe u cáátúnuháámí páátánutúne. Muurá muhdú téhaamí pañe tene néene lléváhréjuco pájtyeíñe. ¹¹ Ahdícyane óví Píívyéébema ímí íjcyáíyóneri tsúúráméímyé ímíñeúvú ijcyá dííbyema. Áánetu ihdyu óvi ímityúmé ímíllédú ijcyáhi. Ehdúu níjkyéjì múnáajpi oke nééhií.

¹² Ááné boonétúu idyé Jetsóó oke nééhií:

—¡Muurá lléváhréjuco o tsááiñe! Aabe ó ájcuú pámeekéré muhdú ditye ícyahíjcyáne áhdovu. ¹³ Aabe panévatúré íhtsútuube o íjcyaaabe tapíívyema o íjcyátuube ímichi téhijpi oo páneeré o ípívyéjtsoóbe. Áhdure níjke oo páneere o níjkévátsóííbye.

¹⁴ Ahdícyane maímijyu ditye íjcyáiñé tsaímíyé ícyahíjcyáme. Muurá béhné Jerotsaréevu iúújetécooca bohíivú ájcúné uméhe néévá llééneímye. ¹⁵ Áánetu ímityúmé waabyénu múnáa, íhdícyámema dómácócatsíhijcyámee, dsíjívétso múnáa, níjcyotájteke dúúrúvahíjcyámee, állíu múnáa, íjcyame tsá técoomívú úújetéityúne.

¹⁶ Aane íñe níjkyéjì múnáajpikye diéllevu ó wallóo díbye úhdivu íbóhówájtso páneere muhdú pájtyeíñéhjì uuréjuco tácahcújtso múnáake u wáájácútsoki. Muuráhjáa páneere o ípívyéétsóroobe Dabíiúvúj tsiiménémúhaabe ó ijcyá tsítsívé miiícúruwádú o néébeé. Ehdúu Jetsóó oke nééhií.

¹⁷ Ahdícyane Píívyéébé Apííchó íhgyú uubáalle múnáaj téeveri míamúnáake píuváhi. Áhdure Obééjáuúdí néébé cahcújtso múnáa éhne múúne tsáápí taaba íjcyadu néeme míamúnáake píuváhi.

Aane ihdyu óví lléébome itsááne adóvá bohí nujpácyotu áhdóratúne.

¹⁸ Aane íñe tsúuca íhyaamí pañe cáátúvané uwááboju lléébómeke o nées ditye éhniíñevu iiyéjuco tsíñehji íáméjtsótuki. Muurá tehdu méénúmeke Píívyéébe ávyétá íhnáhó ícúbáhraá muhdú téhaamí pañétú tene néhdújuco. ¹⁹ Áhdure idyé téené uwáábójutu tsane wáágóóme mémé páácyúiibye tsúuca pájtyeteme mémeháñé cáátúváháámitu. Aame tsá dííbyé cóómivu úújetéityú íñe íhyaamí pañétú úúbállémeícyoomívu.

²⁰ Aanée diibye íhyaamí pañe dííbyé uwááboju íjcyabe nééhií:

—Ímiááné lléváhréjuco o tsááiñe.

Áánélliihyée dííbyeke o nééhií:

—Juújuj, tehjújuco Ávyéjuube Jetsóoj, wa íícúu tsaácoj.

²¹ Aabe ihdyu óví ámúhakyé píaabó pájyuváre. Áyu tehjújuco.

Píívyéébé ihju: jetsocríjyodítyú cáátúnuháámi
New Testament in Bora (PE:boa:Bora)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bora

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Boara [boa], Peru

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Bora

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

6f878dbd-e896-5e27-b788-1442926dfc48